

Πατριάρχης Ιεροσολύμων

ΑΤΗ

Παισιος - Πατριάρχης - Ιεροσολύμων

109
ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΛΟΙΔΙΜΟΝ ΠΑΪΣΙΟΝ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΥΠΟ

ΚΥΡΙΑΛΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ

Παΐσιος ὁ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχης γόνος ἦν ἑνδοξος τῆς κωμοπόλεως Δημητζάνης, ἥτις μήτηρ πολλῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξε δι' ὧν εἰς τὰ μάλιστα τὴν τοῦ Πέλοπος ἐδόξασε χερσόνησον ἐν ἣ τὸ τῆς εὐσεβείας καὶ ἐθνισμοῦ ἀγλαόκαρπον δένδρον αἰνάως καὶ πάνυ φιλοτίμως καλλιεργεῖται. Γεννηθεὶς δ' ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων ἐν τῇ εἰρημένῃ τῆς Πελοποννήσου πόλει ἔλαβε τὸ κατὰ κόσμον ὄνομα Παναγιώτης. Καὶ τὰ μὲν τῶν γονέων αὐτοῦ ὀνόματα ἄγνωστα ἡμῖν, γνωστὸν δὲ μόνον τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ Λαμπάρδης, ὡς σημειοῖ τοῦτο Εὐθύμιος ὁ Καστόρχης εἰς τὸ περὶ τῆς ἐν Δημητζάνῃ Σχολῆς πόνημα αὐτοῦ (1). Πάνυ δὲ εὐσεβῶς ἐπαιδαγωγεῖτο ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ, οἷς ἦν ὑποτασσόμενος καὶ προέκοπτε τῇ ἡλικίᾳ κοσμῶν αὐτὴν διὰ πάσης ἀρετῆς. Αὐξηθεὶς δὲ μικρὸν τὴν ἡλικίαν ἀπεστάλη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ Θεοφάνην. Ὁ δὲ παραδεξάμενος τὸν παῖδα παρέδωκεν αὐτὸν τῷ τότε πατριαρχεύοντι Σωφρονίῳ, ὧπερ πολλὰ ἔτη ὑπηρέτησε πιστῶς καὶ παρ' οὐ πάντα τὰ μαθήματα τῆς ἀρετῆς ἐδιδάχθη, ὧν ἕνεκα πᾶσα ἡ ἀδελφότης ἡγάπα χαίρουσα ἐπὶ τῇ προκοπῇ τοῦ παιδός. Θεωρῶν οὖν ὁ ἱερὸς Σωφρόνιος τὸν νέον τοῦτον τῆς Πελοποννήσου βλαστὸν προμηνύοντα καρποὺς ἡδίστους περιποιεῖτο αὐτὸν μᾶλλον πατρικῶς καὶ ἔχειραγῶγει κατὰ μικρὸν ὅπου ἡ ἀνυπόκριτος εὐσεβεία καὶ ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ δοξάζουσι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ γῆς. Παρίστησι δ'

(1) Σελ. 43-45.

ΔΕΑΤ. ΙΕΤ. ΕΤΑΙΡ

21-1892-6

576

ΙΩ. ΒΑΛΛΩΦΙΑΝΝΗ
ΕΠΙΣΚΟΠ. Κ. ΒΗΧΑΣ
ΕΠΙΣΚΟΠ. ΚΙΣΣΗΓΗΤΗΣ

αὐτὸν ὁ ἱερὸς Σωφρόνιος τῷ ἱερῷ θυσιαστηρίῳ καὶ χρίει τῷ ἐλαίῳ τῆς ἱεροσύνης ἐν νομίμῳ ἡλικίᾳ, μετονομάσας αὐτὸν Παῖσιον. Ὑπηρετήσας δὲ ὁ Παῖσιος ἐν τῷ ναῷ τοῦ Κυρίου εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως καὶ ὡς ἱεροδιάκονος καὶ ὡς ἱερεὺς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν σεβασμὸν παντὸς Χριστιανοῦ ἐπισπώμενος, οὐ μόνον πολλὰς διακονίας τοῦ ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου ἀνέλαβεν, ἀλλὰ καὶ ἐκάστην αὐτῶν ἐτίμησε διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ διὰ τοῦ περὶ τὸ κοινὸν συμφέρον ζήλου αὐτοῦ, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῆς πιστῆς ὑπηρεσίας τοῖς πᾶσι γενόμενος. Ἐπειδὴ δὲ τῷ ἱερῷ Παῖσιῳ τὸ μόνον εὐάρεστον ἦν ἡ περὶ τὰ πνευματικὰ ἄσκησις, ἀπέρχεται εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου καὶ πολλοὺς ἁγίους τόπους ἐπισκέπτεται, ἐφ' ὧν ἄλλοτε αἱ μεγαλοπρεπεῖς Λαῦραι ἀνηγέρθησαν καὶ πολίσματα ἐπιγείων ἀγγέλων ἀνεδείχθησαν καὶ διδασκαλεῖα κατὰ τῆς κοσμικῆς τύρβης καὶ ματαιότητος ἐχημάτισαν. Ἐκεῖ οὖν ὁ θεῖος Παῖσιος ἐφ' ἱκανὰ ἔτη διῆγεν ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἀσκούμενος περὶ τὰ πνευματικὰ. Ἐν ᾧ δὲ οὕτω διητᾶτο ὁ πολίτης τῆς ἐρήμου μεταπέμπεται αὐτὸν ὁ Πατριάρχης Θεοφάνης καὶ διορίζει Ἠγούμενον τῆς ἐν Ἰασίῳ ἱερᾶς Μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης Μπορνόσκη. Μεταβὰς δ' ἐκεῖ, οὐ μόνον τῇ ἱερᾷ Μονῇ πιστῶς καὶ ἀξιοπρεπῶς ὑπηρετήσεν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ οἶκον τῶν Χριστιανῶν εὐχῆς καὶ εὐλογίας ἐπλήρωσε διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Τάφου, διδάσκων τοὺς λαοὺς λόγῳ τε καὶ ἔργῳ καὶ καθοδηγῶν αὐτοὺς εἰς τὴν σωτήριον ὁδόν· δι' ὃ καὶ διδασκόμενοι πλουσίως ἐχορήγουν αὐτῷ προσφοράς ὑπὲρ τῶν Ἀγίων Προσκυνημάτων. Τὴν ἱεράν δὲ ταύτην Μονὴν καταλιπὼν ἀναλαμβάνει τὴν Ἠγουμενεῖαν τῆς εὐαγεσάτης Μονῆς τῆς ἐπικαλουμένης τοῦ Γαλατᾶ ἀπέναντι τοῦ Ἰασίου κατὰ Πατριαρχικὴν ἔγκρισιν καὶ διαταγὴν. Ἐκυβέρνα δὲ καὶ ταύτην ἐν αὐταπαρνήσει ἄριστος ὁδηγὸς τῆς εὐσεβείας γενόμενος τοῖς πᾶσι. Τοιοῦτον δὲ ὄντα τὸν ἐνάρετον Παῖσιον εἰσάγει ἡ θεία Πρόνοια εἰς εὐρύτερον καὶ κατάρμεστον ἀγώνων κύκλον τῆς ὑπηρεσίας (1).

Γνωστῆς δὲ γενομένης τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημήσεως τοῦ μακαριστοῦ Θεοφάνους, ἡ ἱερά τῶν Ἀγιοταφитῶν Ἀδελφότης ἐζήτει τὸν ἄξιον αὐτοῦ διάδοχον πρὸς κυβέρνησιν τῆς Ἐκκλησίας Σιών· ἀλλ' ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῆς μέγα πρόσκομμα εὗρισκε τὸν τῆς Μ. Ἐκκλησίας

(1) Δοσιθεοῦ Δωδεκάβιβλος σελ. 1191.

ποιμενάρχην Παρθένιον (1) τὸν ἐξ Ἰωαννίνων. Ἄλλ' ὁ τὰ πάντα πανσόφως διευθετῶν Θεὸς ἤρεν ἐκ μέσου τὸ σκάνδαλον διὰ τοῦ Βασιλείου Βοεβόδα τῆς Μολδοβλαχίας καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐκλέγεται ὁ ἐν Ἰασίῳ Ἡγούμενος Παῖσιος. Ὁ γὰρ τῶν Ἱεροσολύμων θρόνος ἐδεῖτο Πατριάρχου ἀνδρὸς ἐναρέτου, ταπεινοῦ, εἰρητικοῦ, ἡγουμένου καὶ οὐ δυνάστου. Καὶ ὁ μὲν Ἡγεμὼν τῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν παρακλήσει ἔγραψε τῷ τε Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ τῇ περὶ αὐτὸν ἱερᾷ Συνόδῳ, ὑποβαλὼν ἅμα καὶ τῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν ψήφῳ καὶ ἐκλογῇ· ὁ δὲ Παρθένιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως δεδιὼς τὴν παρὰ τῷ Σουλτάνῳ ἐπιρροὴν τοῦ Ἡγεμόνος ἀπέστειλεν ἀμέσως εἰς Ἰάσιον τὸν Λαρίσσης Γρηγόριον καὶ τὸν Ἡγούμενον τοῦ Γαλατᾶ Παῖσιον ἐχειροτονήσατο τῇ κοινῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν ψήφῳ καὶ ἐκλογῇ Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἀναγορεύσας.

Διάδοχος οὖν γενόμενος κανονικὸς τοῦ αἰιδίμου Θεοφάνους ὁ πολὺς τὴν ἀρετὴν Παῖσιος διεδέξατο τὸν τε περὶ τὰ θεῖα ζῆλον αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀτρύτους αὐτοῦ πόρους ὑπὲρ τῶν Ἀγίων Προσκυνημάτων. Ὅπως δὲ τὸ μὲν ἴδῃ τὴν ἀδελφότητα τοῦ Ἀγίου Τάφου, τὸ δὲ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς ἀνάγκας τοῦ Θρόνου αὐτοῦ μελετήσῃ, καταλιπὼν τὰς Ἡγεμονείας ἀπῆει διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἱεροσόλυμα (2) συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τινος βασιλικοῦ ἀνδρός. Καὶ ἡ μὲν ἱερὰ Σύνοδος μετὰ τῆς λοιπῆς ἀδελφότητος σεβασμῷ τε καὶ ὑποταγῇ ὑπεδέξαντο τὸν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας πεζοπορήσαντα κανονικὸν αὐτῶν ποιμενάρχην· οἱ δὲ Ἀραβες κληρικοὶ ἱταμῶς καὶ ἀπειθῶς αὐτῷ προσηνέχθησαν (3).

(1) Σημειωτέον ὅτι οὗτος ὁ Παρθένιος ἐνήργει ἵνα Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἀναγορεύσῃ τὸν Μητροπολίτην Βερροίας Ἰωαννίκιον καὶ οὕτως ὑποτάξῃ τῷ Οἰκουμενικῷ τὸν Θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων· ἀλλ' οἱ Ἀγιοταφίται ἐνόησαντες τὰ πονηρὰ τοῦ Παρθενίου διανοήματα κατάρθωσαν νὰ ἐπιτύχῃσι διὰ τοῦ Βασιλείου Βοεβόδα τὴν ἐκλογὴν τοῦ αἰιδίμου Παΐσιου καὶ νὰ διασκεδάσωσι τοὺς ἰδιοτελεῖς τοῦ Παρθενίου σκοπούς. Ὅρα ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1191.

(2) Ἱστορεῖ ὁ ἱερός Δοσίθεος ὅτι εἰς Ἱεροσόλυμα «ἤνεγκε χρήματα καὶ βοήθειαν ὡς ἄλλος οὐδεὶς καὶ δὴ καὶ ἄλευρον καὶ βούτυρον ἐκ Μολδοβλαχίας ἐν καιρῷ λιμοῦ καὶ πᾶν ὃ φέρει τὸ Ἰάσιον ἀγαθὸν διὰ φορτηγῶν πλοίων». Δωδεκάβιβλος αὐτόθι.

(3) Ἐπειδὴ ἕνεκα τῶν περιστάσεων κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους εἴς ἡ δύο Πατριάρχαι πρὸ τοῦ Γερμανοῦ ἀνηγορεύθησαν ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Παλαιστίνης, οὗτοι κατὰ τὸ ἴδιον αὐτῶν συμφέρον τὰ τῆς Ἐκκλησίας διψοῦν μᾶλλον τοῖς οἰκείοις ἢ τῷ κοινῷ χαριζόμενοι ὡς μικροπρεπεῖς, καὶ πάντα τὰ τοῦ θρόνου σμικρὰ εἰσοδήματα τοῖς σφῶν αὐτῶν συγγενέσιν ἐχοργῶν μετὰ θάνατον μηδὲν δαπανῶντες πρὸς ἐπισκευὰς καὶ

Οὗτοι δὲ εἰς τοσοῦτον ἀνίας καὶ παραφορᾶς ἀφίκοντο, ὥστε ἐξελθόν-
τες τῆς Ἀγίας Πόλεως ἤγειραν σωρούς λίθων καὶ ἠπειλοῦν τὸν Πα-
τριάρχην μηδεμίαν ὑποταγὴν φέροντες αὐτῷ. Ἀλλ' ὁ ἱερός Παῖσιος
φρόνιμος ὢν καὶ γενναϊόψυχος εἰς οὐδὲν τὰ τῶν Ἀράβων τολμήματα
λογισάμενος εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν μετὰ τῆς ἱερᾶς Ἀδελ-
φότητος. Μετὰ μικρὰν δὲ τινα ἄνεσιν ὑπέβαλε τὰ τῶν Ἀράβων τολ-
μήματα τῇ ἐπιτοπίῳ ἀρχῇ, ἥτις τὴν αὐθάδειαν καὶ ἀπειθειαν αὐτῶν
οὐ μετρίως ἐλέγξασα καὶ τιμωρήσασα ἐπανήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν εὐ-
θεῖαν ὁδὸν τοῦ ὑποτάσσεσθαι καὶ ὑπακοῦειν φρονίμως τῷ Πατριάρχῃ
καὶ συνδιαγεῖν αὐτῷ εὐτάκτως καὶ εἰρηνικῶς μεθ' ὅλης τῆς θρησκευ-
τικῆς εὐλαβείας. Τὸ πρῶτον δὲ καὶ μέγα τοῦτο ἔργον λίαν ἐπιτηδείως
κατορθώσας, τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἔστρεψεν εἰτα εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ
Θρόνου τῇ περὶ αὐτὸν ἱερᾷ Ἀδελφότητι συσχεπτόμενος καὶ ζήλῳ
αυνεργαζόμενος(1).

Διαμείνας δὲ καιρὸν τινα εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὁ τῆς Σιών ἱεράρχης
ἀπῆλθεν εἰτα εἰς Κωνσταντινουπόλιν διὰ θαλάσσης καὶ ἐκεῖθεν μετέβη
εἰς τὰς Ἡγεμονείας, ὢν τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία περιερχόμενος καὶ
ὡς μιμητὴς τῶν Ἀποστόλων διδάσκων καὶ εὐλογῶν τὸ ὀρθόδοξον τῆς
Ἐκκλησίας πλήρωμα ἐλάμβανε τὰς κατὰ προαίρεσιν ἐλεημοσύνας τῶν
Χριστιανῶν καὶ ἀπέστελλεν αὐτὰς εἰς Ἱερουσαλὴμ πρὸς εὐπρέπειαν
τοῦ οἴκου τοῦ Κυρίου καὶ συντήρησιν τῆς ἱερᾶς ἀδελφότητος καὶ
τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Χριστιανῶν. Ὅπως δὲ γνωστὸς γένηται καὶ τῇ
Ὁρθοδόξῳ Ῥωσσίᾳ ἐπεσκέψατο καὶ αὐτὸ τὸ Ὁρθόδοξον Κράτος.

Ἀκούων δὲ πολλάκις τοῦ προκατόχου αὐτοῦ πολλὰ καὶ χριστιανι-

καλλωπισμοὺς τῶν Ἀγίων Τόπων. "Οτε δὲ ὁ ἱερός Θεοφάνης ἀνέλαβε τὰς Πατριαρχι-
κὰς ἡνίας, ἀφεῖλεν ἀπ' αὐτῶν ὅσα ἐνόμιζον ἀνήκοντα αὐτοῖς καὶ πάντα ἐδίδοντο τῷ
Κοινῷ τοῦ Ἀγίου Τάφου διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ λίαν δυσηρέστησεν αὐτοὺς
καὶ εὐκαιρίαν ἐπέδωκεν ἀνακτήσασθαι τὰ δῆθεν ἀπολεσθέντα δικαιώματα. "Οτε δὲ ὁ
Πατριάρχης ἀπεβιδάσθη εἰς Ἰόππην, οἱ Ἀραβες πυθόμενοι τοῦτο ἐξῆλθον τῆς πόλεως
Ἱερουσαλὴμ καὶ σωρούς λίθων ἐπισωρεύσαντες ἀνέμενον τὴν καταδίωξιν τοῦ Πατριάρχου.
Ἀλλ' ὁ Πατριάρχης διὰ νυκτὸς εἰσελθὼν εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν καὶ τῷ ἡγεμόνι παρα-
στήσας τὰ αὐθάδη καὶ ἀνταρτικὰ τολμήματα τῶν Ἀράβων περιώρισεν αὐτοὺς ἐν τῷ
κύκλῳ τῆς ὑποταγῆς καὶ εὐταξίας διὰ τῆς ἐπιτοπίου ἀρχῆς, προστατευομένους αἰεὶ ὑπὸ
τῶν Πατριαρχῶν τοῦ θρόνου, ὡς τοῦτο ποιοῦσιν οἱ Πατριάρχαι καὶ μέχρ' ἡμῶν. Τὸ
γεγονὸς δὲ τοῦτο, ὅπερ καὶ ὑπὸ τοῦ Δοσιθέου ἱστορεῖται (Δωδεκάβιβλος σελ. 1191),
ἀνέγνωμεν καὶ ἐν χειρογράφῳ.

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1190.

καὶ ἀφηγουμένου περὶ τῆς Ρωσσίας, ἥς οἱ Ὁρθόδοξοι λαοὶ καὶ ἄχρις ἡμῶν τὴν πρὸς τὰ Πανάγια προσκυνήματα εὐλάβειαν αὐτῶν ἐπὶ μᾶλλον φιλοτίμως καλλιεργοῦσι, καταλιπὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀφίκετο εἰς Μόσχαν ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Μιχαηλίδου. Τοῦτον δὲ ὁ Τζάρος μετὰ βασιλικῆς εὐμενείας καὶ χριστιανικῆς εὐλαβείας δεξάμενος ἐχορήγησεν αὐτῷ πᾶσαν περιποίησιν καὶ περίθαλψιν. Οὗτος οὖν κατὰ παράκλησιν τοῦ Μονάρχου ἐχειροτόνησε τὸν Νίκωνα Μητροπολίτην τοῦ μεγάλου Νοβογορόδου ἀποσυρθέντος τοῦ Μητροπολίτου αὐτοῦ Ἀφθονίου εἰς τὸ τῆς Χουτίνης Μοναστήριον (1). Καί τοι δὲ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος πολλὰ ἔγραψεν εἰς Ρωσσίαν κατὰ Παΐσιου, οὐδόλως ὁμως ἔβλαψεν αὐτόν, ἐπεὶδὴ ὁ περὶ τὰ θεῖα ζῆλος τοῦ ἀνδρὸς καὶ αἱ ἀνυπόκριτοι αὐτοῦ ἀρεταὶ πᾶσαν ραδιουργικὴν τοῦ Παρθενίου ὕφαινον διέλυσαν καὶ τὰς πρὸς αὐτὸν τιμὰς μᾶλλον ἐπηύξησαν. Διαμείνας οὖν ἐκεῖ ἱκανὸν χρόνον καὶ τύπος τοῖς Ὁρθόδοξοις τῆς Εὐαγγελικῆς ἀγωγῆς γενόμενος, εὐλογῶν αὐτοὺς καὶ στηρίζων ἐπὶ τὴν ἀσάλευτον τῆς Ὁρθοδοξίας πέτραν, ἄπτεται ἐν ἀγαλλιάσει πνεύματος τῆς εἰς τὰ ἴδια ἀγούσης ἐπικουμίζων ὅσα ἐπεδαφιλεύσατο αὐτῷ βασιρικὰ δωρήματα ὁ τῆς Ρωσσίας μονάρχης Ἀλέξιος Μιχαηλίδης. Τούτῳ δὲ κατερχομένῳ διὰ Ἰασίου εἰς Κωνσταντινούπολιν παρηκολούθησε καὶ ὁ Ἀρσένιος Σουχάνωφ Κελλάρις τῆς Λαύρας τῆς Ἀγίας Τριάδος, ἀποσταλὲς εἰς τὴν Ἀνατολὴν πρὸς ἐξέτασιν καὶ περιγραφὴν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τυπικοῦ τῶν τεσσάρων Οἴκου-μενικῶν Θρόνων (2). Ἄμα δὲ ὁ τῆς Σιών ἱεράρχης κόπῳ καὶ μόχθῳ κατέλαβε τὴν Κωνσταντινούπολιν διεβλήθη ὑπὸ τοῦ Παρθενίου εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν ὅτι δῆθεν μετέβη εἰς Ρωσσίαν καὶ ἦν ἐν ἄλλοτρίῳ τόπῳ. Ὁ δὲ ἱερὸς Παῖσιος δῶρον τῷ ὑπάτῳ (Βεζύρη) προσε-νεγκὼν τέσσαρας χιλιάδας χρυσῶν νομισμάτων ἀνέτρεψε τὴν τοῦ Παρθενίου διαβολὴν ἐάσας αὐτὸν ἐν τῇ αὐτοῦ κακίᾳ. Μικρὸν δὲ διατρίψας ἐν Κωνσταντινουπόλει μετέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅπου καταλιπὼν τὰς τῶν Χριστιανῶν ἐλεημοσύνας καὶ τὰ τοῦ θρόνου αὐτοῦ εὐτρεπίσας, ὅσα ἐπέτρεπον αἱ περιστάσεις, ἐπέστρεψεν αὐθις εἰς τὰς Ἡγεμονείας πρὸς συγκομιδὴν τῶν καρπῶν τῆς διδασκαλίας καὶ εὐλογίας αὐτοῦ. Ἄλλ' ἐν ᾧ ὁ τῶν Ἀποστόλων μιμητὴς Παῖσιος περιήρχετο τὴν χώ-

(1) Ὁρα Ἱστορ. τῆς Ρωσ. Ἐκκλ. ὑπὸ Θεοδώρου Βαλλιάνου σελ. 216.

(2) Αὐτ. σελ. 220.

ραν σπείρων τὰς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ, πάλιν ὁ Παρθένιος ὁ τῆς Ἀγιοταφίτικῆς ἀδελφότητος ἄσπονδος ἐχθρὸς διετάραξε τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγιοταφίτας διὰ ταύτης αὐτοῦ τῆς διαγωγῆς. Τὸν ναὸν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου παρανόλωμα τοῦ πυρὸς γενόμενον εὐρύτερον μετὰ τὴν πυρκαϊὰν ἀνωκοδομήσαντο οἱ γουνάρδες. Ἐπειδὴ δ' ἐν αὐτῷ ἐτέθη θαυματουργὸς τις εἰκὼν τῆς Κυρίας Θεοτόκου καὶ πλῆθος λαοῦ συνηθοίζετο ἀκροώμενον τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, ὁ Παρθένιος τρέφων μῖσος κατὰ τῶν Ἀγιοταφιτῶν, λαθὼν ἐκ τούτου τὰς ἀφορμὰς, οὐ μόνον ἐκλείσει τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Μετοχίου (1), λέγων, ὅτι ἡ ἐν τῷ Μετοχίῳ πληθὺς τῶν Χριστιανῶν ζημιοὶ τὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συμφέροντα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν Παριστριῶν χωρῶν βυσσοδομῶν ἐπειράθη κακῶσαι αὐτούς. Καὶ δὴ τὴν κατὰ τοῦ Ἀγίου Τάφου ἐχθρὰν διαγωγὴν αὐτοῦ ἰδόντες οἱ ἡγεμόνες καὶ τὰς κατ' αὐτῶν ἐπιβουλὰς καὶ ραδιουργίας ἐννοήσαντες ἐνήργησαν κατ' αὐτοῦ ὥστε κατὰ διαταγὴν Σουλτανικὴν ἐπνίγη μέσον τῶν ξηρονήσων Ὁξείας καὶ Πλάτης. Ἐπωνομάσθη δὲ ὁ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης βορρᾶ γενόμενος Παρθένιος διὰ τε τοὺς τρόπους καὶ τὴν ὑψηλοφροσύνην Γολιάθ (2).

Ὁ ἱερὸς τοίνυν Παῖσιος ἐπανακάμψας εἰς Κωνσταντινουπόλιν μετὰ μικρὰν διαμονὴν ἐπεσκέψατο τὴν Ἀδριανούπολιν, τὴν Φιλιππούπολιν, τὴν Σοφίαν καὶ εἶτα τὴν τῆς Σερβίας πρωτεύουσαν διδάσκων τοὺς λαοὺς καὶ συλλέγων τὰς κατὰ προαίρεσιν αὐτῶν βοηθείας ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν Παναγιῶν Προσκυνημάτων πρὸς καύχημα τῶν Ὁρ-

(1) Σημειωτέον ὅτι κατὰ τὸ Διπλοφάνερρον παρὰ τὴν νῦν οἰκίαν τοῦ Γέροντος Ἡρακλείας ἦν καὶ τις ἐνορία Πύργος ὀνομαζομένη (ἴσως ἐκ τοῦ ἐκεῖ παρὰ τὴν πύλιν πύργου τοῦ τείχους)· ἐτύγγανε δ' ἐκεῖ καὶ ἐκκλησία ἐπονομαζομένη Ἐκκλησία τοῦ Πύργου καὶ αὕτη ἦν τότε ἡ ἐνοριακὴ ἐκκλησία. Κατὰ τὴν νύκτα τοῦ ἁγίου Πάσχα ἐν ἀγνώστῳ ἔτει ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀρχαῖον τῆς Ἐκκλησίας ἔθος οἱ Χριστιανοὶ φέρουσι λαμπάδας ἡμμένας, ἔτυχεν ἰδὼν τὰ φῶτα ὁ Σουλτάνος καὶ ἠρώτησε μαθεῖν τί εἰσήμαινεν ἡ φωτοχυσία ἐκείνη. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐρωτηθέντες διέστρεψαν τὴν ἀλήθειαν διέταξεν ὁ Σουλτάνος τὴν κατεδάφισιν τῆς ἐκκλησίας. Μὴ ὄντος δ' οὖν ἐτέρου ναοῦ ἦν μόνον ἐκεῖ ὁ ἐν τῷ Μετοχίῳ τοῦ Ἀγίου Τάφου ναός, ἐν ᾧ διωρίζετο ὁ πρὸς ἐστὼς τῆς καταστραφείσης Ἐκκλησίας, ὃς ἐκτελῶν τὰ τῆς ἐνορίας ἐλάμβανε καὶ τὰ ἐνοριακὰ δικαιώματα· τοῦτο δὲ διετηρήθη μέχρι Ἀθανασίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων. Ἐπειδὴ δὲ ἐπ' αὐτοῦ ὁ Ἅγιος Τάφος ὑπέπεσεν εἰς ὑπέρογκα χρέη, παρεχωρήθησαν τῷ Ἀγίῳ Τάφῳ καὶ τὰ ἐνοριακὰ δικαιώματα. Ταῦτα διατηρεῖ ἡ παράδοσις.

(2) ΔΟΣΙΘΕΟΣ Δωδεκάβιβλος σελ. 1192.

θοδόξων. Καταλιπὼν δὲ τὸ Βελιγράδιον (1), κατῆλθεν εἰς Σέρρας καὶ ἐκεῖθεν εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Βέρροϊαν. Μικρὸν δὲ διαμείνας ἐνταῦθα μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν κάκειθεν ἀπῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐπι-
κομίζων καὶ τὰ τῶν Χριστιανῶν ἐλέη διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κοινοῦ τοῦ
Ἁγίου Τάφου. Τηνικαῦτα δὲ οἱ δόλιοι Ἀρμένιοι οὐ μικρῶν σκανδα-
λων αἷτιοι ἐγένοντο τρόπῳ ἀπανθρώπῳ τὰ τῶν Ἀθησυνῶν σφετερι-
ζόμενοι καὶ χρήμασιν ἀπείροις τὴν ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἱερὰν Μονὴν τοῦ
Ἁγίου Ἰακώβου ἀποσπῶντες τοῦ Πατριάρχου τῶν Ὁρθοδόξων.
Ἔστω δὲ περὶ τούτων ἡμῖν βραχὺς ὁ λόγος.

Κατ' ἐκείνους δὴ τοὺς χρόνους ἐλθόντες οἱ Ἀρμένιοι εἰς Ἱερουσα-
λὴμ καὶ τόπον κατοικήσιμον μὴ ἔχοντες, ἐζήτησαν μετὰ παρακλή-
σεως, ὡς ἔδειξεν ὁ λόγος ἀνωτέρω, τὴν ἱερὰν Μονὴν τοῦ ἁγίου Ἰακώ-
βου, καὶ ἔλαβον αὐτὴν παρὰ τοῦ Πατριάρχου ἐπὶ τῷ ἀποτίνειν κατ'
ἔτος τῷ Πατριάρχῃ τῶν Ὁρθοδόξων τὸ συμπεφωνημένον μίσθωμα (2).

(1) Σημειωτέον ὅτι ὄντος τοῦ Παΐσιου ἐν Βελιγραδίῳ συνέβη καί τι υπερφυσικὸν
περὶ οὗ ταῦτα ἱστορεῖ ὁ ἱερός Δοσίθεος. «Γυνή τις ὀρθόδοξος, Λατινίδι γυναικὶ ζυμῶ-
σαι θελούσῃ κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουλίου, ἐν ᾗ ἡ τοῦ Ἥλιου τοῦ Προφήτου ἐορτάζεται
μνήμη, εἶπε· σήμερόν ἐστιν ἡ ἐορτὴ Ἥλιου τοῦ Προφήτου καὶ μὴ ἄπου ἔργων. Ἡ
δὲ Λατινὶς ὑπολαβοῦσα ἔφη ὅτι δέκα παρῆλθον ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἐορτῆς Ἥλιου τοῦ
Προφήτου καὶ οὕτως ἀμφοτέραι ἀλλήλαις ἐφιλονείζουν· εἴ ἄρα αἱ δέκα ἡμέραι καλῶς
προσετέθησαν ὑπὸ τῶν Παπιστῶν καὶ ἤρξατο ἡ Λατινὶς ζυμοῦν. Ἀλλ' ὦ τοῦ θαύμα-
τος μετεβλήθη ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς τὸ φῦραμα εἰς πέτραν, οἷόν ἐστι τὸ κισσύριον, τὸ
κοινῶς λεγόμενον πουρί, καὶ ἠκούσθη εἰς τὴν Σερβίαν τὸ πρᾶγμα καὶ διένειμαν ἑαυτοῖς
οἱ ἄνθρωποι τὴν πέτραν ὡς μαρτύριον καὶ ἔλαβε καὶ ὁ Παῖσιος μέρος ἐκ τῆς πέτρας,
ὅπερ ἕως τοῦ νῦν κεῖται κρεμάμενον εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Προφήτου ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἱε-
ρουσαλὴμ Μοναστηρίῳ αὐτοῦ». Δωδεκάβιβλος σελ. 1192.

(2) Οἱ Σουλτάνοι τῆς Αἰγύπτου χαριζόμενοι τοῖς αὐτῶν γείτοσιν Ἀθησυνοῖς ἐχο-
ρήγησαν αὐτοῖς χάριν προσκυνησεως μέρη τινὰ καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατὰ ἀνατολάς τοῦ
ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ ἁγίᾳ Βηθλεέμ. Κατὰ δὲ τὰ παρὰ τοῖς Πατριάρχεις τῶν
Ἱεροσολύμων χρυσόβουλλα ἦσαν ὑποκείμενοι αὐτοῖς καὶ ὑπ' αὐτῶν αὐτοὶ τε καὶ ἡ περι-
ουσία αὐτῶν ἐπροστατεύοντο ἐν ἀνάγκῃ. Οἱ Ἀρμένιοι ὅμως τρέφοντες σκοποὺς ἰδιο-
τελεῖς ἀπέσπασαν αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων Πατριαρχῶν καὶ διὰ τὸ ὁμοφρονεῖν συνεκινῶ-
νουν αὐτοῖς, ὧν τὰ μέρη κατέσχον οἱ Ἀρμένιοι καὶ πρὸς οὓς ἐπὶ τούτῳ καὶ τινὰ προ-
φὴν ἐχορήγουν. Ὅπως δὲ τὸ μὲν κύριον γένωνται τῶν ναῶν, τῶν χρυσοφάντων ἀμ-
φίων καὶ σκευῶν τῶν οἰκιῶν καὶ πάσης αὐτῶν τῆς περιουσίας, τὸ δὲ καὶ τῶν πρὸς αὐ-
τοὺς εὐτελεῶν δαπανῶν ἀπαλλαγῶσιν, ἠλάττωσαν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν μέχρις ἐνός δι' ὃν
ἐπενόησαν τρόπων καὶ κατέσχον τὰ πάντα, ὧν καὶ ἄχρις ἡμῶν ἰδιοκτεταί εἰσιν οἱ Ἀρ-
μένιοι. Σημειωτέον δὲ ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἄλλοι Ἀθησυνοὶ ἐστάλησαν καὶ ἤδη ὅσοι εὐ-
ρίσκονται εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐν ὀρισμένῳ ἀριθμῷ ὑποκείμενοί εἰσι τοῖς Ἀρμενίοις (Ὁρα
ΔΟΣΙΘΕΟΣ Δωδεκάβιβλον σελ. 1192).

Καὶ μέχρι μὲν τινος ἀπέτινον αὐτό· μετὰ τινὰ δὲ καιρὸν ἀρνησάμενοι ἐμνηχανῶντο πῶς οἶόν τ' ἦν αὐτοῖς ἀποσπάσασθαι αὐτὴν καὶ κυρίου αὐτῆς γενέσθαι· καὶ οὐ μόνον ἡγωνίζοντο τοῦτο κατορθῶσαι, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν Ἀθησυνῶν προσκυνήματα καὶ κτήματα τὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐνοσφίσαντο τοὺς ἰδιοκτῆτας φαρμάκῃ παραπέμψαντες εἰς τὸν Ἄδην. Οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ οἱ ἑπαρχοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς Ὀθωμανοὶ τὸ μὲν πολὺ ἐπηρέαζον τοὺς προσκυνητὰς καταβαίνοντας εἰς τὸν Ἰορδάνην, τὸ δὲ τὰ τ' ἐφθαρμένα καὶ κίβδηλα νομίσματα διδόντες τοῖς Μοναστηρίοις βιαίως ἐζήτουν καὶ ἐλάμβανον τὰ μὴ ἐφθαρμένα καὶ μὴ κίβδηλα ζημιοῦντες τὰ Μοναστήρια ὑπὲρ τὸ μέτρον. Ταῦτα τοίνυν ὁ ἄοκνος Παῖσιος ὁρῶν μετὰ λύπης καὶ μὴ φέρων τὴν τῶν Ἀρμενίων ἱταμότητα καὶ τὰς τῶν ἐπάρχων σκληρὰς πιέσεις ἀπέρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ σκέπτεται περὶ τοῦ πρακτέου. Παρίστησιν οὖν ταῖς ἐκεῖ ἀρμοδιαῖς ἀρχαῖς τὰ δίκαια τοῦ θρόνου αὐτοῦ διὰ τῶν παρ' αὐτῷ Σουλτανικῶν χρυσοβούλλων καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν ἐκεῖ ἰσχυρῶν λαμβάνει ἕτερον χρυσοβούλλον (ὅρισμὸν κεκυρωμένον παρ' αὐτοῦ τοῦ Σουλτάνου) καὶ ἀπέρχεται εἰς Ἱερουσαλὴμ· διὰ τοῦτου κατήργησε τὰς ἀδίκους χρηματικὰς πιέσεις τῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀρπάγων Ὀθωμανῶν καὶ ἀνεκτήσατο πάλιν τοὺς Ἀθησυνοὺς καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν, οἱ κατὰ τὰ ἀρχαῖα χρυσοβούλλα πρὸς τὸν Πατριάρχην τῶν Ὀρθοδόξων ὑποκείμενοι ἦσαν. Ἀλλ' οἱ Ἀρμένιοι πλῆθος χρημάτων διδόντες τῷ Χουσεῖν πασσᾶ, ὄντι τότε ἡγεμόνι τῆς τε Γάζης καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ, πολυειδῶς τῇ πλεονεξίᾳ αὐτοῦ ὑπηρετοῦσιν. Ὁ δέ, ὢν ἰσχυρὸς δυνάστης, καὶ τὸ χρυσοβούλλον εἰς οὐδὲν λογισάμενος, οὐ μόνον πάντα τὰ ἐν τῷ βασιλικῷ ὅρισμῳ παραδέδωκε τοῖς Ἀρμενίοις, ἀφελὼν αὐτὰ τοῦ τῶν Ὀρθοδόξων Πατριάρχου, ἀλλὰ παρεχώρησεν αὐτοῖς καὶ τὸ ἔχειν μίαν τῶν θυρῶν τοῦ ἐν Βηθλεὲμ Ἀγίου Σπηλαίου καὶ κανδήλας ἀναρτῆσαι ἐν αὐτῷ. Ὅπως δὲ τὸ βαρβαρικὸν αὐτὸ τόλμημα καὶ Σουλτανικῷ χρυσοβούλλῳ ἐπιβεβαιώσῃ, μεταβάντες εἰς Κωνσταντινούπολιν περιήρχοντο κρούοντες τὰς θύρας τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κράτους καὶ χρήματα ἀμύθητα ὑπισχνούμενοι, εἰ ἐβοήθουν αὐτοῖς, καὶ πολυειδῶς τοὺς Ὀρθοδόξους διαβάλλοντες. Ἀλλὰ τὰ περιερχόμενα αὐτῶν πλήθη καὶ αἱ βαρβαρικαὶ αὐτῶν κραυγαὶ τοσοῦτο διήγειραν τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἰσχυρῶν κατ' αὐτῶν, ὥν πολλοὶ ἐσφάγησαν, πολλοὺς ἐδέξατο ἡ ἀγχόνη ἐπὶ

τῶν δένδρων τοῦ Ἱπποδρόμου καὶ ἄλλοι ἄλλως ἔπαθον· ἡ δὲ πονηρὰ αὐτῶν βουλὴ τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος. Ἐμπιστεύεται δὲ τηνικαῦτα ἡ σφραγὶς τοῦ κράτους τῷ ἐξ Ἀρμενίων Σουλεϊμάνη καὶ πάλιν οἱ Ἀρμενιοὶ, ἐπαναλαβόντες τὸ πρὸ μικροῦ πρόξενον πολλῶν δυστυχημάτων γενόμενον τόλμημα, ἤρξαντο καὶ αὐθις περιέρχεσθαι τὰς ἀγυῖας τῆς βασιλευούσης καὶ κρούειν ἀναιδῶς τὰς θύρας τῶν μεγιστάνων καὶ χρημάτων πλῆθος προσφέρειν αὐτοῖς πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθομένου. Καὶ ὁ μὲν ὕπατος μετεπέμψατο τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωαννίκιον ἐπὶ τούτῳ, τὰ δὲ τῶν Ὀρθοδόξων πλήθη, τὰ ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων ἐνεργούμενα πυθόμενα, ἐγείρονται καὶ διευθύνονται οἱ μὲν εἰς τὰ βασιλεία, οἱ δὲ ἴστανται ἀπέναντι τῶν μεγάρων τοῦ ὑπάτου καὶ ἄλλοι ἀλλαχοῦ δεόμενοι μετὰ θρήνων καὶ ἱκετεύοντες τοὺς ἰσχυροὺς μὴ γενέσθαι τοῖς Ὀρθοδόξοις τοιοῦτον ἀδίκημα. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἐκπίπτει ὁ ὕπατος καὶ ἄλλος διορίζεται καὶ πάλιν ἡ αὐτὴ τῶν Ἀρμενίων βουλὴ ἐνεργεῖται, καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ τῶν Ὀρθοδόξων φρόνημα ἀκμαϊότερον παρίσταται ἄχρις οὗ τοὺς τῆς διοικήσεως τοῦ κράτους οἰάκας ἀνέλαβεν ὁ Κιουπρουλῆς, ὃς εἶλκε τὸ γένος ἐξ Ἀλβανῶν καὶ ἦν υἱὸς ἱερέως καὶ οὐ ἡ μήτηρ τέθηκε τὸν μοναχικὸν βίον μετερχομένη (1). Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἱερὸς Παῖσιος, ὢν ἐν Ἱερουσαλὴμ, δεινῶς ἐπεβουλευέτο ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου τῆς Γάζης Χουσεῖν καὶ κίνδυνον διέτρεχεν ἡ ζωὴ, ἔγραψε τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιτρόποις αὐτοῦ πάντα τὰ τε προγεγονότα καὶ τὰ τελευταῖα, ἅτινα ὑπεβλήθησαν τῷ ὑπάτῳ ἐν τῷ πρώτῳ βασιλικῷ συνεδρίῳ, ὃ δὲ ὕπατος μεταπέμπεται τὸν ἱερὸν Παῖσιον εἰς Κωνσταντινούπολιν τῷ 1656. Παραγενόμενος οὖν ὁ Πατριάρχης εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐνεφανίσθη θαρραλέως ἐνώπιον τοῦ βασιλικοῦ συμβουλίου καὶ ὑψηλοῦ κριτηρίου προεδρεύοντος τοῦ Κιουπρουλῆ Μεχμέτ Πασᾶ, καὶ ἀφόβως, παρόντων καὶ τῶν Ἀρμενίων, παρέστησε τὰ δίκαια τοῦ θρόνου αὐτοῦ, ἔχων βοηθοὺς καὶ διερμηνεῖς τὸν τε Μιχαὴλ τὸν Κιουτζούκ-Κυρίτζην, τὸν Κωνσταντᾶν τὸν ἐκ Πλατάνων τῆς Τραπεζοῦντος, τὸν ἐξ Ἑβραίων ἱερομόναχον Γαβριὴλ καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Ἠγεμονειῶν. Τὸ δὲ ὑψηλὸν κριτήριον λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὰ Σουλτανικὰ χρυσόβουλλα καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἐπισταμένως μελετῆσαν ἀπέδωκε τὸ δίκαιον τοῖς Ὀρθοδόξοις. Καὶ δὴ τὸ ὑψηλὸν κριτήριον, ἀφ' οὗ ἐξέδωκεν ὀρισμὸν ἐπικυρωτικόν, ἐπέδωκε τῷ Πα-

(1) Ὅρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον ιβ' σελ. 1193.

τριάρχη Παϊσίῳ, κατὰ τοὺς τύπους τῆς δικαιοσύνης, ὃς ἀντ' αὐτοῦ προσήνεγκε τῷ βασιλεῖ τριάκοντα μόνον πουγγεῖα (15 χιλ. γροσ.). Ὁ οὖν Πατριάρχης δεξάμενος τὸν ὀρισμὸν μετὰ χαρᾶς ἐπεμψεν εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ τοῦ ἀπεσταλμένου Χουσεῖν-Τζαούς, δούς αὐτῷ ὁδοιπορικὰ γρόσια ἐξακόσια. Ὁ δὲ ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν καὶ εὐθὺς ὁδηγηθεὶς πρὸς τὸν ἱερὸν δικαστὴν (κριτὴν) ὑπέβαλεν αὐτῷ τε καὶ τῷ ἐπάρχῳ τῆς πόλεως τὰς Σουλτανικὰς διαταγὰς. Οἱ δέ, ἄνευ ἀναβολῆς, οὐ μόνον τοῖς Ὀρθοδόξοις παρέδωκαν τὰ τῶν Ἀθησυνῶν πάντα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιούσαν πορευθέντες εἰς Βηθλεέμ, ἔξωσαν τοῦ Ἁγίου Σπηλαιῶ τοὺς Ἀρμενίους καὶ παρέδωκαν αὐτὸ τοῖς Ὀρθοδόξοις. Ἐγένετο δὲ τοῦτο τῷ 1657 ἔτει (1).

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ρηθεὶς τῆς Γάζης καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἡγεμὼν Χουσεῖν πασᾶς ἀντέκειτο ταῖς τοῦ ὑπάτου διαταγαῖς, ὡς ἀποστάτης ὢν, καὶ μένεα ἔπνεε κατὰ τοῦ Πατριάρχου Παϊσίου, πολλὰ καὶ μεγάλα ἔβλαψε τοὺς Ὀρθοδόξους φίλος ὢν τοῖς Ἀρμενίοις καὶ κινούμενος ὑπ' αὐτῶν. Αὐτὸς ὁ τρομερὸς δυνάστης οὐ μόνον ἅπειρα χρήματα βιαίως καὶ τυραννικῶς ἔλαβε παρὰ τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπιτρόπων τοῦ Πατριάρχου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου Μοναστήριον ἐκώλυσε λαβεῖν τοὺς Ὀρθοδόξους καὶ πολλὰς τιμωρίας καὶ σκληρὰς πιέσεις ἐπήνεγκε τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ Ἀγιοταφίταις. Πυθόμενος οὖν ταῦτα ὁ Πατριάρχης καὶ τὸν ἀπεσταλμένον Τζαούσην ἰδὼν μόλις ἐπανελθόντα κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον κατῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς Σηστόν, ὅπου τότε ὁ ὑπάτος Κιουπρολῆς ἐτύγγανε διευθύνων τὴν τῶν ὀχυρωμάτων ἀνακαίνισιν. Καὶ ὁ μὲν Τζαούσης ὑπέβαλε τῷ ὑπάτῳ τὰ τε ἀδικήματα τὰ κατὰ τῶν Ἀγιοταφιτῶν ὑπὸ τοῦ Χουσεῖν πασᾶ καὶ ὅσα αὐτὸς ὑπέστη δεινὰ λάθρα φυγὼν τὸν ἐπικείμενον αὐτῷ θάνατον. Ὁ δὲ ὑπάτος ἀκούσας καὶ τοῦ Πατριάρχου λέγοντος ὅτι βιαίως καὶ ἀδίκως ἀφείλετο ἑκατὸν χιλιάδας νομίσματα τῶν Ἀγιο-

(1) Σημειωτέον ὅτι Ἄνθιμος τις Σικοῦρτος ἐπικαλούμενος φθόνῳ κινούμενος ἐχθρὰ ἐπράξατο κατὰ τῶν συμφερόντων τοῦ Κοινοῦ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Ταῦτα περὶ τοῦτου ἱστορεῖ ὁ ἱερὸς Δοσίθεος· «Ὁ δὲ μικρὸς Ἄνθιμος ὁ Σικοῦρτος, ὁ ἔχων τὸ πείσμα καὶ τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως, φθόνῳ τηχόμενος τῷ κατὰ τοῦ Πατριάρχου ἐπορευθῆ καὶ διέλυσε τὰς σφραγίδας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ ἔξω τῆς Ἀγίας Πόρτας ὄντος καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τοῖς Ἀρμενίοις ὡσαύτως καὶ τὰς τέσσαρας καμάρας τὰς ἐπὶ τῆς Ἀγίας Πόρτας οὔσας ἀλλὰ καὶ τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον ἐκώλυσε τὸ λαβεῖν αὐτὸν τοὺς Ῥωμαίους ὅθεν ἔμεινε παρὰ τοῖς Ἀρμενίοις». Δωδεκάβιβλος σελ. 1194.

ταφитῶν καὶ ὅτι αὐτὰ δωρεῖται ὁ Πατριάρχης τῷ τοῦ κράτους Ταμείῳ, εἰς μὲν τὴν Γάζην πρὸς τὸν Χουσεῖν πασᾶν ἐπεμψεν ἴδιον αὐτοῦ ἄνθρωπον μετ' ἄλλων τεσσαράκοντα ἀνδρῶν ληψόμενος τὰς ἑκατὸν χιλιάδας, εἰς δὲ τὴν Δαμασκὸν πρὸς τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Ταγίρογλου ἑτερόν τινα Ἰσμαήλ τοῦνομα, ὑπὸ τεσσαράκοντα ἐπίσης ἀνδρῶν παρακολουθούμενον, καὶ φέροντα αὐτῷ ὅρισμὸν καὶ γράμματα παραδοῦναι καὶ τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον τοῖς Ὁρθοδόξοις. Καὶ ἐκεῖνος μὲν δέδωκε τὰς ἑκατὸν χιλιάδας, οὗτος δὲ λαβὼν παρὰ τῶν Ἀρμενίων εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας νομίσματα (γρόσια) οὐ μόνον τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον οὐκ ἀπέδωκε τοῖς οἷς ἀνῆκεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς οἷς ἔπραξεν ἄλλοις κακοῖς τὸν ἐξ Ἀμυκλείου Παρθένιον καὶ τὸν Ἀραβὰ Ἀθανάσιον δεσμίους ἀπήγαγεν ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἄχρι Δαμασκοῦ, ἡμέρας καὶ νύκτας γυμνοῖς τοῖς ποσὶ βαδίζοντας. Ταῦτα δὲ ὑπὸ τοῦ φιλοχρημάτου Ἰσμαήλ ἐπράττοντο ἵνα φόβον ἐμπνεύσῃ τοῖς Ἀγιοταφίταις. Ὁ δὲ Πατριάρχης ταῦτα δὴ καὶ αὖθις μετὰ λύπης πυθόμενος ἀπέστειλεν εἰς Ἀδριανούπολιν τὸν ἀπὸ Δημητζάνης Διονύσιον, ὃς ἐμφανισθεὶς τῷ Βασιλικῷ συνεδρίῳ ἀπήγγειλε τῷ ὑπάτῳ πάντα τὰ γεγονότα. Τότε δὲ ὁ Κιουπρουλῆς καὶ τρίτον ὅρισμὸν ἀπέστειλε δι' ἐνὸς Τζαούση Ἀλθανοῦ, ὑπὸ τεσσάρων ἀνδρῶν συνοδευομένου, εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ οἱ ἐν Ἱερουσαλήμ διοικηταὶ συμφώνως τοῖς τοῦ ὁρισμοῦ ποιήσαντες, παρέδωκαν τοῖς Ὁρθοδόξοις τὸν Ἅγιον Ἰάκωβον, καὶ τέλος ἐπέθηκαν τῇ κατὰ τῶν Ἀρμενίων πολυχρονίῳ καὶ πολυδαπάνῳ ἀγωγῇ.

Ἀλλὰ τὸν αἰοίδιμον Παῖσιον ἅμα ἦρθη ἐκ μέσου ἡ πολύμοχθος καὶ πολύπονος ἀγωγή ἡ πρὸς τοὺς Ἀρμενίους καὶ ἕτεραι δειναὶ μαρτυρικαὶ βάσανοι ἐδέξαντο ἕνεκα συκοφαντιῶν. Διαβάλλεται δὴ ὁ ἄκακος καὶ πρᾶος Πατριάρχης τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνθυπάτῳ ὡς μίτραν κατασκευάσας ἀξίας ἑκατὸν χιλιάδων νομισμάτων (γροσίων) καὶ προθέμενος δῆθεν τῷ τῆς Μοσχοβίας βασιλεῖ ταύτην δῶρον προσενεγκεῖν (1). Ὁ δὲ ἀνθύπατος παραυτίκα ἀποστείλας ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ

(1) Τὴν δωρηθεῖσαν μίτραν τῷ Πατριάρχῃ ἰδὼν ὁ ἐξ Ἑβραίων Γαβριήλ, ὃς ἦν ἄριστος λιθογνώμων, καὶ βουλόμενός τινος τῶν πολυτίμων λίθων ἀφελεῖν κατέπεισε τὸν Πατριάρχην μετασκευάσαι αὐτὴν καὶ μεταβαλεῖν εἰς τὸ τῶν Βυζαντινῶν σχῆμα. Τοῦτου δὲ γενομένου διεβλήθη ὑπὸ τινων τῷ ἀνθυπάτῳ καὶ πολλὰ μαρτύρια ὁ ἄκακος καὶ εἰρηνικὸς Παῖσιος ὑπέστη ὡς ὁ λόγος περιγράφει αὐτὰ ("Ὁρα ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1195). Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ἱστορικὴ αὕτη μίτρα τοῦ αἰοίδιμου Παΐσιου καὶ νῦν ἐν

τοῦ Πατριάρχου· ἐφ' ᾧπερ ἐβουλεύσατο μὲν ἀπελθεῖν εἰς Ἀδριανού-
πολιν ἐπιλέγων καὶ ταύτην τὴν παροιμίαν· «κάλλιον πτηνὸν ἐν κλω-
ναρίῳ ἢ πτηνὸν ἐν κυρτίδι». Ἀλλ' ὅμως τῶν περὶ αὐτόν τινες ἀκρί-
τως ἀπεκώλυσαν τοῦ ἐγγχειρήματος διὰ τὸ μὴ εἶναι σπουδαίαν τὴν
ὑπόθεσιν. Ὡν δὲ ὁ ἀνθύπατος εἰς ἄκρον φιλοχρήματος, μετακαλε-
σάμενος τὸν Πατριάρχην, ὃς ἐν τῇ ἀκρίτῳ ἐρωτήσῃ αὐτοῦ ἀπὴν-
τησεν ὅτι οὐκ ἐγὼ ἐπίβουλός εἰμι τῆς βασιλείας, ἀλλ' οἱ οὕτω κατα-
μαρτυροῦντές μου καταπατοῦσι τὴν ἀλήθειαν, ἀνεξετάστως καθεῖρ-
ξεν ἐν τῷ καλουμένῳ τοῦ αἵματος λάκκῳ (Κανλῆ-κουγιού), ὡς
καὶ τὸν ἐξ Ἰουδαίων Γαβριήλ, τὸν μετ' ἄλλων ἀκολουθήσαντα τῷ
Πατριάρχῃ, οἱ ἕνεκα φόβου φυγῇ ἐχρήσαντο. Ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τε-
τράωρον διαμονὴν ἐξαγαγόντες αὐτόν ἐν τῇ τῶν χρεοφειλετῶν κατέ-
κλεισαν φυλακῇ. Ταῦτα δὲ ὁ τῆς φιλοχρηματίας ὑπηρέτης ἀνθύπα-
τος ἔπραττεν ἀμφοτέρων ἕνεκα· τὸ μὲν ἵνα λαβὼν χρήματα παρὰ τοῦ
Πατριάρχου ἀπολύσῃ αὐτόν, τὸ δὲ ἵνα εἴτα συλλαβὼν τοὺς ἐν Κων-
σταντινουπόλει ἄρχοντας ὡς δῆθεν συνεπιβούλους καὶ ἀπειλήσας, χρή-
μασι καὶ αὐτοὺς ζημιώσῃ. Ἀλλ' ὁ καλὸς ἱεράρχης τὸν θάνατον προ-
κρίνας τῆς τῶν ἀρχόντων ζημίας μυρίας ὅσας ὑπέστη βασάνους.
Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνθύπατος οὐδέτερον ὧν ἠβούλετο κατάρθρωσεν, ὅπως
μὴ οἱ Χριστιανοὶ ἀπελθόντες εἰς Ἀδριανούπολιν προσκλαύσωνται τῷ
Βασιλεῖ, προλαβὼν δὴ αὐτὸς ἀπέστειλεν ἀγᾶν τινα μετὰ τῆς μίτρας
πρὸς τὸν παρὰ τῷ βασιλεῖ τυγχάνοντα ὑπατον καὶ ἀναφορὰν διαλαμ-
βάνουσαν τὴν διαβολήν. «Ἐπειδὴ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχης
μίτραν κατεσχεύασατο πολύτιμον πρὸς τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὴν δῶρον
τῷ τῆς Μεσσοβίας Κράλῃ, αὐτὸν μὲν ἔχομεν ὑπὸ κράτησιν ἐν φυλα-
κῇ, τὴν δὲ μίτραν ἀποστέλλομεν πρὸς ὑμᾶς· διατάξατε περὶ τοῦ πρα-
κτέου». Ἀλλ' οἱ ἕνεκα φόβου κεκρυμμένοι πατέρες μαθόντες τὸ διά-
θημα τοῦτο τοῦ ἀνθυπάτου καταλαμβάνουσι τὴν τοῦ Ἀδριανοῦ πρὸ
τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀγᾶ. Ἦσαν δ' οὗτοι ὁ ἀνωτέρω διαληφθεὶς Διονύ-
σιος ὁ ἐκ Δημητζάνης, ὁ τούτῳ συμπατριώτης Θεοδώρητος ὁ μετὰ
ταῦτα Μητροπολίτης Λακεδαιμονίας προχειρισθεὶς, ὁ ἐξ Ἄνδρου Ἀρ-
χιμανδρίτης Ἰωσήφ καὶ Μελέτιος ὁ Θεσσαλονικεὺς. Παραυτίκα οὖν
ἐμφανισθέντες τῷ ὑπάτῳ ζωηρῶς αὐτῷ διεγράψαντο πάντα τὰ δρα-
τῶ Σκευοφυλακείῳ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως περισώζεται μεταξύ τῶν διαφόρων κει-
μηλίων.

μειτουρηθέντα ἀδίκως καὶ παρανόμως κατὰ τοῦ Πατριάρχου, καὶ ὅτι ὁ ἀνθύπατος χρῆται αὐτῷ τὰς βασάνους πολλαπλασιάζων. Καὶ ὁ μὲν ὑπάτος εἶπεν αὐτοῖς ὑπομένειν μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀπεσταλμένου, ἡ δὲ τοῦ ἀνθυπάτου ὁμότης περιγράφεται οὕτως.

Ἐκβαλόντες δὴ τῇ τοῦ ἀνθυπάτου διαταγῇ τὸν μάρτυρα τῆς Σιών ἐκ τῆς εἰρκτῆς καὶ ἀσθενεῖ καὶ κατεσκληρότι ἵππῳ καὶ ἐπίσαγμα φέροντι φορτηγὸν ἄνευ ἀναβολέων καὶ ὧν δεῖται τὸν ἱππέα ἀναβιβάσαντες, φέρουσιν αὐτὸν πιεζόμενον μὲν ἔλκεσι τοὺς πόδας ἐκ ρευματικῶν νοσημάτων, κακωθέντα δὲ τοὺς μηρούς ὑπὸ τοῦ ἐπίσαγματος, εἰς τὸ Ὄζουν-Τσαρσί τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Βίχ δὲ παρηκολούθει αὐτῷ καὶ ὁ ἐξ Ἰουδαίων Γαβριήλ γυμνοῖς τοῖς ποσίν. Ἐκεῖ δὲ παραγενόμενος εἰς τις τῶν παρὰ τὸν ἀνθύπατον, ἐπιτάσσει τῷ ἐπὶ τῆς ἀγχόνης ἀνασκολοπισθῆναι τὸν Πατριάρχην. Ἐν ᾧ δὲ οἱ δῆμιοι ἠγωνίζοντο καταπεῖσαι τὸν βασανιζόμενον πλῆθος χρημάτων ὑποσχέσθηναι τῷ ἀνθυπάτῳ πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ, ἄλλος τις τῶν δημίων παραγίνεται καὶ νέας ἐπιταγὰς τοῦ ἀνθυπάτου δίδωσιν, ἀπαγαγεῖν αὐτὸν εἰς τὴν καγγελωτὴν πύλην (τὸ λεγόμενον Σαρμά-καπί) πρὸς τὸ ἀπάγξαι αὐτόν τε καὶ τὸν Γαβριήλ. Οὕτως ἐνταῦθα ἐξέλιπε πᾶσα παρηγορία. Καὶ γὰρ τὴν ἀγχόνην περὶ τὸν τράχηλον τοῦ Πατριάρχου ἔθηκαν καὶ ὁ ἐλκυσὼν αὐτὴν ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ἱκρίωματος, καὶ ὁ μὲν Πατριάρχης ἵστατο, πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τοῦ Σωτῆρος αὐτοῦ ἐδέετο, οἱ δὲ τοῦ ἀνθυπάτου χρήματα ἐζήτουν λέγοντες· τί προσφέρεῖς αὐτῷ ἵνα τῶν δεινῶν ἀπαλλαγῇ; Τούτων δὲ γενομένων ἄλλος τις ἀφίκετο τῆς κακίας ὑπηρετῆς διατάττων. Ἄγετε τὸν Πατριάρχην εἰς τὸ Ἀκ-σεράγιον, καὶ βάλετε αὐτόν ἐγκάρσιον εἰς τὴν ἀρπάγην (τῆς ἐγγέλι). Ἦγαγον οὖν αὐτόν εἰς τὴν τοῦ Ἀρχιανδράρχου οἰκίαν μέσον Βλάχκας καὶ Κοντοσκαλίου, καὶ τοῖς ποσίν αὐτοῦ ἐξωδηκόσιν ἐκ τοῦ νοσήματος κλοιοὺς περιθέντες, οἱ συνεκρύπτοντο ὑπὸ τοῦ οἰδήματος, καὶ ράβδον διαπεράσαντες τῇ τῶν κλοιῶν ἀλύσει συνεχομένοις, ἔσυρον αὐτόν περὶ τὴν οἰκίαν λέγοντες· τί τῷ ἀνθυπάτῳ ὑπισχνεῖ; Ὁ δὲ ἱερός καὶ καρτερόψυχος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἀλγεινὰς μόνον φωνὰς ἀφίεις κατεβόα τῶν ἀσπλάγχχνως βασανιζόντων αὐτόν. Ἀποκαμώντες οὖν οἱ τιμωρηταὶ τοῦ Πατριάρχου καὶ ἰδόντες τὸ ἀμετάθετον αὐτοῦ ἐπαύσαντο τοῦ κολάζειν καὶ δεδιότες μὴ τὰ γενόμενα γνωστὰ τῷ ἐν Ἀδριανουπόλει ὑπάτῳ γένωνται, λά-

θρα ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν Ὁθωμανόν τινα οἶονεϊ ὄντα φίλον τῷ Πατριάρχῃ. Πρωίας δὲ γενομένης ὁ ρηθεὶς Ὁθωμανὸς Ἀχμέτ-Τζελεπῆς τοῦνομα καὶ ἐκ Χίων Λατίνων ἔλκων τὸ γένος, προσελθὼν τῷ Ἀρχιανδράγγῃ, ἐν πρώτοις μὲν ἀπέλυσε τὸν ἐξ Ἰουδαίων Γαβριήλ, καὶ ἀπέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸ Μετόχιον, εἶτα δ' ἐγγυητὴς γενόμενος ὑπὲρ τοῦ Πατριάρχου, ἐξέβαλε τῶν ποδῶν αὐτοῦ τοὺς σιδηροὺς ἐκείνους κλοιούς. Ἐλευθέρας δ' οὔσης τῆς εἰσόδου πολλοὶ τῶν πατριωτῶν τοῦ Πατριάρχου προσήρχοντο καὶ ὑπηρέτουν αὐτῷ, χορηγοῦντες καὶ ὧν ἐδεῖτο διὰ τὰς αὐτοῦ ἀνάγκας. Τότε δὲ καὶ ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος, φέρων τὸ δέκατον καὶ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας, προσήρχετο καὶ ὑπηρέτει αὐτῷ ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ λέγων· «Κάγὼ νέος ὢν τότε, περίπου τὰ ὀκτὼ καὶ δέκα ἔτη, καὶ ἀνυπόδητος χωρὶς σανδαλίων, ἀπηρχόμην πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Μετοχίου· καὶ ἡμέρας μὲν ὑπηρέτουν αὐτῷ, ἐσπέρας δὲ ἐπέστρεφον καὶ ἐκάθευδον ἐν τῷ Μετοχίῳ· λέγω δέ, ὅτι ἤμην ἀνυπόδητος, ἐπεὶ οὕτω τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπιδαγῶγουν ἡμᾶς οἱ προστάται καὶ οὕτως ἐφέρομεν τὴν παιδαγωγίαν γνώμη εὐπειθεῖ καὶ αἰδοῖ πρὸς τοὺς προστάτας ἡμῶν» (1).

Τοιαῦτα οὖν καὶ τηλικαῦτα μαρτύρια ὑπέστη ὁ μακάριος Παῖσιος, τὸ μὲν, ἵνα ἀπαλλάξῃ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐκαταστάτους ἡμῶν ὁμογενεῖς τῆς χρηματικῆς ζημίας, τὸ δέ, ἵνα καὶ τοῖς ἄλλοις ἱεράρχαις παράδειγμα γένηται τῆς γενναιοψυχίας ἐν τοιαύταις περιστάσεσι, καὶ δείξῃ ὅτι πᾶσα κακία ἡττᾶται ὑπὸ τῆς ἀρετῆς. Ἀφικομένων δὲ εἰς τὴν τοῦ Ἀδριανοῦ τοῦ τε παρὰ τοῦ ἀνθυπάτου ἀπεσταλμένου μετὰ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς μίτρας καὶ τῶν προμνημονευθέντων Ἀγιοταφитῶν, κριτήριον συνέστη μέγα, καὶ οἱ τοῦ Ἁγίου Τάφου προστάται γενναίως ἀπελογοῦντο ἐν αὐτῷ, πολλαχῶς καταδεικνύντες, ὅτι τὴν μίτραν δι' ἰδίων χρημάτων κατεσκευάσατο ὁ Πατριάρχης καὶ οὐχὶ ὅπως τῷ τῆς Μοσχοβίας βασιλεῖ ταύτην δωρήσεται· ἔλεγον δὲ ὅτι ἡ τῆς μίτρας ἀξία σμικρὰ καὶ εὐτελής ἐστὶ καὶ ἀναξία προσφοράς πρὸς βασιλέα, ὅτι ἡ κατὰ τὴν κορυφὴν (τὸν πόλον) ἐπιγραφὴ διαβεβαιοῖ εἶναι τοῦ Πατριάρχου καὶ οὐχὶ τοῦ τῆς Μοσχοβίας βασιλέως καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Αὐστηρᾶς δὲ γενομένης ἀνακρίσεως τῶν αὐτῶν ἐφεξῆς καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου ἐπικυρωτοῦ (Μουφτῆ) ἀπεδείχθη τρανῶς ὅτι αὕτη τοῦ

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΣ Δωδεκάβιβλος σελ. 1196.

Πατριάρχου ἐστὶ καὶ οὐχὶ τοῦ τῆς Μοσχοβίας Κράλη, καὶ βασιλικὸς ἐξεδόθη ὁρισμός, ἐπιτάττων ἀβλαβῇ καὶ ἀζήμιον εἶναι τὸν Πατριάρχην καὶ ἀκωλύτως φέρειν τὴν μίτραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· τὸ γὰρ ἔχειν καὶ φέρειν τοιαῦτα τοὺς Πατριάρχας χάρις ἐστὶ βασιλική. Ὁ ἀνθύπατος οὖν ὁ τῆς κακίας ὑπηρέτης ἰδὼν τοὺς πατέρας ἐπανακάμπτοντας καὶ τὴν μίτραν φέροντας μετὰ βασιλικοῦ ὁρισμοῦ ἐμβρόντητος ἔμεινε καὶ κατησχημένος. Μὴ δυνάμενος δ' ἄλλως πράξει ὁ τύραννος ἀπέλυσε τὸν Πατριάρχην, ὃς δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν ἱππῆλθεν εἰς τὸ Μετόχιον, παρακολουθούμενος ὑπὸ Πέτρου τοῦ Κακούμη τοῦ ἀπὸ Τζερνίτζης τῆς Πελοποννήσου, ὑπὸ τοῦ Δοσιθέου καὶ ὑπ' ἄλλων πατριωτῶν· οὐ μετρίως δ' ἐχάρη ὁ μακάριος Πατριάρχης πυθόμενος ὅτι καὶ τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου παρεδόθη τοῖς Ὁρθοδόξοις, ὅπερ οἱ Ἀρμένιοι παντοίοις τρόποις ἠγωνίζοντο ἀρπάσαι. Καί τοι δὲ ὁ θεῖος Παῖσιος πολλὰς καὶ μαρτυρικὰς βασάνους ὑπέστη, οὐχ ἡττήθη ὁμως ὑπὸ τῶν δεινοπαθημάτων, ἀλλὰ μετὰ μικρὰν ἀνακούφισιν ἐπιλαμβάνεται τῶν ἀποστολικῶν περιηγήσεων πρὸς συλλογὴν ἐλεημοσυνῶν. Καὶ δὴ ἐν πρώτοις κατὰ Ἰανουάριον ἀπέρχεται εἰς Πάνορμον κάκειθεν εἰς Πέργαμον, εἴτα εἰς Ἀρτάκην καὶ Μηχανιδῶνα, ἔπειτα εἰς Καλόλιμνον, ὅπου τοῖς πιστοῖς συνεύρτασε τὸ Ἅγιον Πάσχα· ἐξῆς εἰς Σιγὴν καὶ Μουδανιά, ἐφεξῆς εἰς Κατερλῇ· μετὰ ταῦτα εἰς Κωνσταντινούπολιν κάκειθεν καταπλέει εἰς τὴν Ἁγίαν πόλιν (1).

Ὁ ἱερὸς Παῖσιος ὁ μάρτυς καὶ θερμὸς προστάτης καὶ πρόμαχος τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων τῆς μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν ἀφικόμενος ἐνταῦθα οὐκ ἐτράπη εἰς τρυφὰς καὶ ἀναπαύσεις, τέλος θείας αἵσιον τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἀλλὰ πάραυτα εἰς ἄλλα ἐπίσης θεάρεστα καὶ ἐνδοξα ἔργα τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ καὶ δραστηριότητα ἔστρεψε πρὸς καλλωπισμὸν τοῦ Θρόνου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ εὐκλειαν τῆς Ἑλληνικῆς φιλοπονίας καὶ φιλοκαλίας. Καὶ πρῶτον μὲν δὴ πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ἐρχομένων καὶ ἀπερχομένων προσκυνητῶν τοῦ Παναγίου Τάφου, οἵπερ ὁσημέραι ἐπηυζάκνοντο, καὶ μὴ ὄντος καταλύματος πολλὰ τὰ ἐνοχλοῦντα αὐτοὺς ἦσαν, κειμένους ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ἀνήγειρεν ἐν Ἰόππῃ Ἱερὰν Μονὴν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἥτις καὶ ἄχρις ἡμῶν

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1196.

περισώζεται πολλάκις κατὰ καιροὺς βελτιωθείσα καὶ εὐρυθυεῖσα (1). Τὸ θεάρεστον δὲ τοῦτο ἔργον μιμηθέντες οἷτε Λατῖνοι καὶ Ἀρμένιοι ὠκοδομήσαντο καὶ οὗτοι Μονὰς παρὰ τὴν παραλίαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ πλησίον τῆς ἡμετέρας, συνεχομένης ἀλλήλας καθάπερ ὡς νῦν ὁρῶνται. Ἐν τῇ κωμοπόλει Λύδδῃ ὑπῆρχε πάλαι ὁ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου περικαλλέστατος ναός, οὗ λειψάνων μόνον ὁ χρόνος ἐφείσθη. Τούτου δὲ τὸ ἥμισυ, ἐνθα ὁ τάφος καὶ τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου ἀποτεθησαυρισμένα ἦσαν, ἄχρι τοῦ πρὸς δύοσιν τέρματος βίβ' ἦν ὑπὸ τῶν Ὁθωμανῶν κατεσχημένον (2). Μετ' οὐ πολὺ δὲ κατέσχον καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ. Ἀλλ' ὁ ζηλωτὴς Πατριάρχης ἵνα μὴ τῆς Λύδδης οἱ Χριστιανοὶ στερῶνται ναοῦ ἱεροῦ, ὠνήσατο διὰ δαπάνης ἀδράς καὶ κόπου πολλοῦ τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, τὸ ἀπὸ τοῦ μέσου ἕως τοῦ πέρατος τοῦ ναοῦ διῆκον, ἐν ᾧ καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου καὶ ὅπερ ἄχρις ἡμῶν κατέχουσιν οἱ Ὁρθόδοξοι. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μεταξὺ Ἱερουσαλήμ καὶ Βηθλεὲμ κείμενον μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ἐφθάρη ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ οὐδεμία κατοικία ὑπῆρχεν, ὁ φιλόκαλος Πατριάρχης διὰ δαπάνης οὐ μικρᾶς ἤρξατο τῆς ἐπισκευῆς καὶ οἰκίας (3) οὐκ ὀλίγας μετὰ περιοχῆς ὠκοδομήσατο κατὰ δυσμὰς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ. Ὅτε δὲ ὁ Σαλλαδῖνος κατέλαβε τὴν Ἁγίαν Πόλιν κατατροπώσας τοὺς Σταυροφόρους, ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως φωταγωγοὺς ἐκλείσει διὰ λίθων καὶ

(1) Σημειωτέον ὅτι διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατάλυμα ἐν Ἰόππῃ πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν λεκοπιακῶτων προσκυνητῶν οἱ δυστυχεῖς ἀπεβιδάζοντο ἐπὶ τῆς ψάμμου· ἀπερχόμενοι δὲ πάλιν ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐξενίζοντο ὑπὸ τοῦ ὑπαίθρου, τὴν μὲν ἡμέραν κατακαιόμενοι ὑπὸ τοῦ καύσωνος, τὴν δὲ νύκτα μαστιζόμενοι ὑπὸ τοῦ λεπτοῦ καὶ διαπεραστικοῦ φύχους· οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐληστεύοντο ὑπὸ τῶν Ἀράβων καὶ πολλὰ ἄλλα δυσάρεστα καὶ λυπηρὰ συνέβαινον αὐτοῖς. Ταύτην οὖν τὴν ἔλλειψιν πρῶτος ὁ θεὸς Παῖσιος ἀνεπλήρωσε πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν ξένων. "Ορα ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1207.

(2) Σημειωτέον ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν Ὁθωμανῶν κατεχόμενον τοῦ ναοῦ μετεβλήθη εἰς Ὁθωμανικὸν προσκύνημα (Μετζίτι) καὶ ἕως νῦν διατηρεῖται ἐν ᾧ τέως οἱ τῶν Ὁθωμανῶν παῖδες διδάσκονται τὰ παρ' αὐτοῖς συνήθη γράμματα. "Ορα ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1207.

(3) Σημειωτέον ὅτι ὁ Κιουπρουλῆς ὢν τότε ἡγεμὼν τῆς Δαμασκοῦ καὶ ἀπερχόμενος εἰς Χεβρώνα προσκυνήσων, εἶδε τὰς ἐπισκευὰς τῆς εἰρημένης Μονῆς καὶ λίαν ἐθυμώθη κατὰ τοῦ Πατριάρχου. Ἀλλ' ὁ εἰρηνικός Παῖσιος κατασβέσας τὸν θυμὸν τοῦ φιλοχρημάτου διὰ τοῦ ψυχροῦ χρυσίου αὐτὸν μὲν ἤπιον ἐποίησατο καὶ ἱλαρόν, τὸ δὲ Μοναστήριον ἀλώθητον εἶασε. ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1207.

κονιάματος πρὸς αἵσχος τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἦν ὁ τῆς Ἀναστάσεως εὐαγέστατος ναὸς ὡσεὶ φυλακὴ ζοφερά. Τὸ δὲ ἱερατεῖον ἐξετέλει τὰ τῆς θρησκείας ὑπὸ βαθύ σκοτός. Πρὸς εὐπρέπειαν οὖν καὶ φωταγωγῆσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ κατῴρθωσεν ὁ τῶν καλῶν ἔργων ρέκτης Παῖσιος ἀνοιχθῆναι τοὺς φωταγωγοὺς καὶ φωτεινότατον γενέσθαι τὸν ἱερὸν ναόν, χρημάτων πλῆθος δαπανήσας καὶ παντὸς κόπου καὶ μόχθου ἀνώτερος γενόμενος· οὐ μικρὸν δὲ συνετέλεσεν εἰς τοῦτο καὶ ὁ συνετὸς αὐτοῦ ἐπίτροπος Ἀνθιμος. Αὐτὸς δὲ ὁ αἰιδιμος Πατριάρχης διωργάνωσε καὶ τὸ κατὰ τάξιν γίνεσθαι ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τὰς ἡμερο-
 νυκτίους ἀκολουθίας καὶ τὴν θεῖαν λειτουργίαν καὶ οὐχ ὡς πρότερον ἀορίστως καὶ ἀτάκτως. Ἐπειδὴ ὅμως διὰ τὰς εἰρημένας οἰκοδομὰς καὶ ἐπισκευὰς ποσὰ χρημάτων οὐκ εὐκαταφρόνητα ἐδαπανήθησαν, ὧν τὰ πλεῖστα ἐπὶ βαρεῖ τόκῳ ἐλήφθησαν καὶ πολύτιμα κειμήλια ἐνεχυριάσθησαν πολλοῖς ἑτεροδόξοις, τὸ δὲ ἱερὸν Κοινὸν τοῦ Π. Τάφου χρεῖς πάλιν ὑπέκυψεν ὑπερόγκῳ, ἥρξατο ὁ θειότατος Πατριάρχης σκέπτεσθαι περὶ τοῦ πρακτέου, καὶ νέων πάλιν καὶ ἐπιπόνων καὶ ὀχληρῶν ὁδοιποριῶν ἐπιλαμβάνεται πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ χρέους. Παραγενόμενος οὖν ὁ ἱερὸς Παῖσιος εἰς Κωνσταντινούπολιν, παρεσκευάζετο μεταβῆναι καὶ αὐθις εἰς Ἰάσιον πρὸς τὸν ἡγεμόνα Βασίλειον· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς κατεδιώκετο τότε ὑπὸ τοῦ ἀντάρτου Στεφάνου καὶ τὰ πράγματα ἦσαν λίαν τεταραγμένα, μεταβαλὼν γνώμην, ἐπελάβετο τῆς εἰς Ἰβηρίαν ὁδοιπορίας συνεπαγόμενος συνοδίτην καὶ τὸν αἰιδιμον Δοσίθεον. Καὶ δὴ τῷ 1658 ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καταλαμβάνει τὴν Σινώπην (1) κατὰ Μάιον μῆνα· ἐντεῦθεν δὲ πλοίῳ τινὶ ἐπιβάς καὶ οὐρίῳ ἀνέμῳ πλεύσας κατήχθη εἰς τοὺς λιμένας τῆς τῶν Ζήκχων καὶ ἐντεῦθεν ἀπῆει εἰς τὴν τῶν Ἰβήρων, πολλὰς χώρας καὶ λαοὺς περιελθὼν, ὡς ταῦτα ἐν ἐκτάσει περιγράφει ὁ συνοδοιπὸρος αὐ-

(1) Ἐν Σινώπῃ μεγίστη τότε πυρκαϊὰ συνέβη καὶ διὰ προσευχῆς καὶ δεήσεως τοῦ Πατριάρχου ἐταπεινώθη τὸ καταστρεπτικὸν στοιχεῖον, τὸ ἀνηλεῶς καταβιβρώσκον τὴν πόλιν. Περὶ δὲ τῆς πυρκαϊᾶς ταύτης ταῦτα ἱστορεῖ ὁ συνοδοιπὸρος τοῦ Παΐσιου Δοσίθεος. «Γενομένης δ' ἐν Σινώπῃ τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ Μαΐου μεγάλης πυρκαϊᾶς, ἣτις ἤρξατο ἀπὸ τοῦ βορείου μέρους καὶ ἐνέμετο ὡς χόρτα τὰς οἰκίας κατὰ τὸ Κάστρον, ὁ Πατριάρχης βαλὼν ὀλίγον ὕδωρ εἰς τριβλίον ἀπέστείλε τινα διάκονον αὐτοῦ καὶ ἐρράντισε κατὰ πρόσωπον τῆς πυρκαϊᾶς· καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἐστάθη ἐκεῖ ἡ πυρκαϊὰ καὶ ἐσέσθη». (Δωδεκάβιβλος σελ. 1204).

τοῦ Δοσίθεος (1). Ἐκεῖ ὁ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχης πολλὰς χώρας καὶ πόλεις περιερχόμενος ἐδίδασκε καὶ εὐλόγει τοὺς εὐλαβεῖς καὶ Ὀρθοδόξους λαούς, οἳ ὡς πιστὰ καὶ εὐσεβῆ τῆς Ὀρθοδοξίας τέκνα πολλάκις καὶ πολυειδῶς διὰ τῶν γενναίων αὐτῶν συνδρομῶν καὶ προσφορῶν ἐνίσχυσαν τὴν φιλοκαλίαν τῶν Πατριαρχῶν καὶ σωτῆρες ὑπῆρξαν τῶν Ἀγίων Τόπων ἐν δειναῖς περιστάσεσιν ἀνακουφίζοντες τὰ χρέη καὶ παρηγοροῦντες τοὺς δεινοπαθοῦντας. Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἱερὸς Παῖσιος τὰς διατριβὰς ἐκεῖ ἐποιεῖτο, συλλέγων τὰς τῶν Χριστιανῶν βοηθείας, δεινὴ καὶ θλιβερὰ ἀγγελία ἤκεν αὐτῷ ἀναγγέλλουσα τὰς ὁμότητες καὶ τὰ βαρβαρικά ἀτακτήματα τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ βαρ-

(1) Πρὸς τὸ παραστήσαι τοῖς ἀναγνώσταις ὁποῖους κόπους καὶ μόχθους καὶ ἀγρυπνίας καὶ τὰ τοῦτοις ὅμοια ἀνελάμβανον οἱ Πατριάρχαι τῶν Ἱεροσολύμων πρὸς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω προαγωγὴν τῆς μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς στήριξιν τῶν πιστῶν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἐν ταῖς δειναῖς ἐκείναις περιστάσεσιν, ἐξιστοροῦμεν ἐνταῦθα τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας, ἃς ὁ μακάριος Παῖσιος χάριν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους περιώδευσεν. Ἀπὸ Σινώπης κατέπλευσεν εἰς τὸ Κόντσοι, ἐκεῖθεν κατήχθη εἰς τὸν λιμένα Κούρπ (Διοσκουρίας), ὅπου ὁ Ἐπίσκοπος Μομφέλας δεξάμενος αὐτὸν ἤγαγεν εἰς τὸ Μοναστήριον ὅπου καὶ ἡ Ἐπισκοπὴ αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν δὲ μετήγαγε αὐτὸν ὁ Ἐπίσκοπος μετὰ τινος Νικολάου Ἰδερὸς εἰς τὸ Καθολικὸν Παλάτιον τοῦ Δαδιάνου, ὃς μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ δεξάμενος τὸν Πατριάρχην δέδωκεν αὐτῷ ὡς κατάλυμα τὸ Κοσλάρη Μετόχιον τοῦ Σταυροῦ· ἐνταῦθα δὲ ἀσθενήσας ὑπέστη οὐκ ὀλίγα. Ἀναρρώσας δὲ μετέβη ἐντεῦθεν εἰς Κουτατίσιον καὶ κατέλυσεν εἰς τὸ Μοναστήριον Κελάτη τὸ κείμενον ἄνωθεν τοῦ Κουτατίσιου. Ἐσώζετο δ' ἐν αὐτῷ καὶ εἰς ἡλὸς τῶν τοῦ Κυρίου, ὃν ἀπέστειλεν ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος τοῖς Ἰδερσιν ὅτε ἐχριστιάνισαν. Κατὰ παράκλησιν δὲ τοῦ Μωῦσε τῆν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων συνεώρτασεν αὐτῷ εἰς τὸ χωρίον Γκούριαν καὶ ἐχειροτόνησε τὸν ἐπίσκοπον τοῦ Κελάτη Μοναστηρίου. Ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὸ Μοναστήριον Χώπη καὶ διέτριψεν ἱκανὰς ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν δι' ἀκατίου κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν, πλεύσας τὸν Χώπην ποταμόν, δι' ἧς εἰσῆλθεν εἰς τὸν Φάσιν ποταμόν, ὃν πλέων ἀφίκετο εἰς τὸν τῆς Γκουρίας ὄρμον Κουπουλέτης λεγομένης, ἐκεῖθεν δὲ πάλιν διὰ τοῦ ποταμοῦ πλεύσας δύο ὥρας ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν ξηρὰν τῶν αὐθεντικῶν οἰκιῶν (τὸ ἔτος 1659). Ἐκεῖ δὲ ἐπεσκέψαντο αὐτὸν ὁ αὐθεντὴς Γκουρίας καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἄλλαι γυναῖκες ἀρχόντων. Ἐκεῖθεν κατέλαβε τὴν Τραπεζοῦντα, ἧς οἱ προὔχοντες ἐδέξαντο αὐτὸν εὐλαδῶς καὶ ἐπισήμως. Ἐπεσκέψατο δὲ καὶ τὸ Μοναστήριον τῆς Θεοτόκου, τὸ καλούμενον Θεοσκέπαστος. Ἐκεῖθεν ἀνερχόμενος εἰς τὰ ὄρη, ἀφίκετο εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Σουμελᾶ, κείμενον ἐπὶ ἀβάτων κρημνῶν, εἰς ὃ οἱ ἐπισκεπτόμενοι διὰ κλίμακος τεχνητῆς ἀνέρχονται· ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὸ Κάνιν, εἰτα ἐπανάκαμψεν εἰς Τραπεζοῦντα, ἣν καταλιπὼν ἐπλευσεν εἰς Τρίπολιν, εἰτα εἰς Ἴνεος καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σινώπην. Πλοίῳ δ' ἐπιβὰς ἐπλευσεν ἐκεῖθεν εἰς Ταφόνησον (Μπαλουκλαδῶν)· ἐκεῖθεν δ' ἀποπλεύσας κατήλθεν εἰς τὸ Κηλλή. Ἐπισκεψάμενος δὲ Βάρναν, Σουλινᾶν, Ἰνέπολιν, Ποντοηράκλειαν, Ἀράστριδα καὶ Χηλὴν, ἀφίκετο εἰτα εἰς τὸ Νεοχώριον τῇ 7 Νοεμβρίου. Ὅρα ΔΟΣΙΘΕΟΣ Δωδεκάβιβλον σελ. 1197-1204.

βάρου καὶ πλεονέκτου Βαλῆ ὡς ὁ ἐφεξῆς λόγος παρίστησιν αὐτά.

Οἷος μὲν δὴ ἦν ὁ βάρβαρος οὗτος τοῖς τρόποις; ὤμός, ἄρπαξ, μέθυσος καὶ εἰς τὸ ἄκρον ἄπληστος χρημάτων. Τοιοῦτον ἀνθρωπομορφον τέρας οὐδέποτε ἐδέξατο ἡ Ἱερουσαλήμ ἐν ὅλῃ τῇ Τουρκοκρατίᾳ. Αὐτὸς ἀληθῆς ὢν υἱὸς τῆς κακίας καὶ ὑπηρέτης τῆς ἀδικίας οὐδένα ἐσέβετο, ἀλλ' ἐπίσης καὶ Ὀθωμανοὺς καὶ Χριστιανοὺς ἡδίκηει, βιαίως ἀφαιρῶν αὐτῶν τὰς περιουσίας. Αὐτὸς ζητήσας χρήματα παρὰ τῶν Ἀγιοταφитῶν καὶ μὴ λαβὼν, ὄντος κεκρυμμένου τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου Ἀνθίμου ἐπὶ τούτῳ, δύο αὐτῶν ἀπηγγόνισεν, ἀναρτήσας ἑνδον τοῦ Μοναστηρίου ἀπέναντι τοῦ Συνοδικοῦ. Αὐτὸς, μέθῃ κατεχόμενος καὶ παράφορος γενόμενος, εἰσῆρχετο ἐντὸς τοῦ ἐν τῇ Μονῇ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου καὶ λαμβάνων τὸ θυμιατήριον ἐθυμιάζεν, ἐμπαίζων ὁ ἀσεβὴς τὰ θεῖα. Μὴ δυνάμενοι δὲ οἱ πατέρες φέρειν τὰς ὀμότητας καὶ ἄρπαγὰς τοῦ τυράννου, οἱ μὲν κατῆλθον εἰς Ρέμλι, οἱ δὲ εἰς Ἰόππην καὶ ἄλλοι ἐκρύπτοντο, ὅπου ἦν ἀσφάλεια. Πρὸς ἀσφάλειαν δὲ τῶν κειμηλίων κιβώτια πληρώσαντες ἱερῶν καὶ πολυτελῶν σκευῶν διὰ τινος θυρίδος κατεβίβασαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως· ἀλλ' ἐν τῷ καταβιβάσει κοπέντος κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὑψώματος τοῦ σχοινίου, διερράγησαν τὰ κιβώτια καὶ πάντα τὰ κειμήλια συνετρίβησαν (1)· οὐ μὲν δ' ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἀδίκημα μέγα ἔπαθε τὸ Κοινὸν τοῦ Ἀγίου Τάφου. Ἰουδαίῳ τινὶ πλούτῳ περιρρέοντι πολλὰ καὶ πολύτιμα κειμήλια δεδώκασιν ἐνέχυρα, ἀνθ' ὧν ἔλαβον χρήματα οἱ πατέρες. Τοῦτον δὲ ὁ αἰμοδιψὴς καὶ ἄπληστος Βαλῆς φονεύσας διήρπασε πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἦν καὶ τὰ ἐνεχυρασθέντα κειμήλια τοῦ Ἀγίου Τάφου, ἅτινα πάντα ἄρπαγμα αὐτῷ ἐγένοντο. Πολλάκις δὲ ὁ θηριόκαρδος αὐτὸς ὅπως τὸ Κοινὸν τοῦ Ἀγίου Τάφου χρήμασι ζημιοῖ, ἀποκτείνων ἀθῶους ἀνθρώπους, ἔρριπτε τὰ πτώματα αὐτῶν παρὰ τὴν θύραν τοῦ Μοναστηρίου καὶ ὡς φονεῖς δῆθεν καταδικάζων τοὺς πατέρας πλήθος χρημάτων ἐλάμβανε παρ' αὐτῶν, οἳ ἐπὶ βαρεῖ τόκῳ ἐδανείζοντο. Τούτων οὖν ἕνεκα τῶν βιαιοπραγιῶν οἱ πατέρες ἀπῆλθον εἰς Προῦσαν, ἔνθα τότε ὁ τε Σουλτάνος καὶ ὁ ὕπατος αὐτοῦ διέτριβον, πρὸς οὓς ἐμφανισθέντες

(1) Σημειωτέον ὅτι ὑπὲρ τὰ διακόσια ἱερὰ καὶ ἐκλεκτὰ σκεύη συνετρίβησαν· οἷον κιβώτια ἀργυρᾶ, θυμιατήρια, σταυροὶ ἔντεχνοι καὶ πολυτελεῖς καὶ ἄλλα λιθοκόσμητα καὶ μεγάλης ἀξίας σκεύη. Ὅρα ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1204.

μετὰ δακρύων παρέστησαν τὰς ὠρότητας, τὰς ἀρπαγὰς καὶ τὰς κατ' αὐτῶν καταδιώξεις τοῦ Βαλῆ· ἐφ' ᾧ περ ἄλλος εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀντικατέστησε τὸν τύραννον (1). Ἀλλὰ τοῖς λυπηροῖς τούτοις καὶ ἄλλο λυπηρότερον παρηκολούθησεν.

Οἱ Ἀρμένιοι οὐκ ἐπαύσαντο, μετὰ τὰ εἰρημένα παθήματα, ἀγωνιζόμενοι ἀποσπᾶσαι τῶν Ὁρθοδόξων τὸ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου Μοναστήριον· διόπερ χρήματα ἀμύθητα προσενεγκόντες τῷ τε Κεχαγιᾶ-βέη καὶ τῷ Ρεῖζ-ἐφέντη (λογοθέτῃ τῆς βασιλείας) καὶ τῷ μεγάλῳ τῆς βασιλείας διερμηνεῖ Παναγιωτάκῃ, ὃς τότε ψυχρῶς διέκειτο τῷ Πατριάρχῃ, ἐπέτυχον τοῦ ποθομένου. Καὶ οἱ μὲν δύο ψευδολογοῦντες ὑπέβαλον τὴν ὑπόθεσιν τῷ Κιουπρουλῇ, ὅτι τὸ Μοναστήριον ἦν τῶν Ἀρμενίων καὶ ὅτι κατεῖχον αὐτὸ πρὸ τριακοσίων ἐτῶν, ὁ δὲ Παναγιωτάκης ἐπεβεβαίωσε τὰ ψεύδη τῶν πρὸ αὐτοῦ. Ἐφ' ᾧ δὴ περ ὁ ὕπατος καὶ ὁρίσμον ἐπέδωκε τοῖς Ἀρμενίοις ἀποδοθῆναι αὐτοῖς τὸ εἰρημένον Μοναστήριον. Ἀλλ' ὁ μὲν κριτὴς τῆς Ἱερουσαλὴμ μὴ ἔχοντα τὸν ὁρίσμον τὸ Σουλτανικὸν κῆρος οὐκ ἐδέξατο καὶ μόνον χρήματά τινα ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἀνθιμου, ἐπιτρόπου τότε τοῦ Πατριάρχου· αὐτὸς δὲ ἔχων τὰς ἀπειλὰς τοῦ Παναγιωτάκη καὶ παλαιὸν πρὸς τὸν Πατριάρχην τρέφων πάθος, ὁμολογήσας τὸ Μοναστήριον εἶναι τῶν Ἀρμενίων, παρέδωκεν αὐτὸ αὐτοῖς, οἱ καὶ θύραν ἔλαβον ἐν Βηθλεὲμ καὶ κῆπον καὶ δύο οἴκους τῶν Ἀθησσυνῶν, ἅτινα εἰς νῦν κατακρατοῦσι. Τοιοῦτοι οὖν οἱ καρποὶ τῶν παθῶν καὶ τῆς ἐκδικήσεως, ὧν οἱ ἐπιγιγνόμενοι μετὰ πικρίας γεύονται, τοῖς αἰτίοις καταρῶμενοι (2).

Ταῦτα τοίνυν τὸν θειότατον Πατριάρχην πυθόμενον θλίψις ὑπερβάλλουσα κατέλαβε, καὶ δάκρυ οὐκ ἄγανὸν τὰς γεραρὰς καὶ σεβασμίας αὐτοῦ παρειὰς περιέβρεχε. Καὶ δὴ μετὰ μακρὸν καὶ κοπιώδη καὶ κινδυνώδη πλοῦν κατὰγεται εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ συσκέπτεται περὶ τοῦ πρακτέου. Παραγενόμενος οὖν μετὰ τοῦ λοιδίμου Δοσιθέου καὶ τῷ ὑπάτῳ ἐντυχὼν προσήνεγκεν αὐτῷ δῶρα πλούσια καὶ πικρῶς ἔκλαυσεν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐφ' οἷς ἐπράχθησαν ἀδικήμασιν ἐν τῇ αὐτοῦ ἀπουσίᾳ. Ἀλλ' ἕνεκα τῶν πρὸς τὸν Κιουπρουλῆν δολίων καὶ σοφιστικῶν λόγων τοῦ Ρεῖζ-ἐφέντη ἀποτυχὼν ὁ Πατριάρχης, ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ πικρᾶς λύπης τῷ 1660 ἔτει,

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1204.

(2) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος αὐτόθι.

τῇ Κυριακῇ τοῦ Ἀσώτου, καὶ διετέλει παρὰ τῷ τῶν Ἀρμενίων Βαρδαβέτῃ Ἐλεαζάρῳ συχνὰ φοιτῶν, πρὸς ὃν ἐποίησατο τοὺς μακροὺς ἐκείνους καὶ πολυδαπάνους πολέμους. Καθ' ἣν δὲ ἡμέραν συνέβη καταστρεπτικὴ πυρκαϊὰ εἰς Κοντοσκάλι καὶ Βλάχαν καὶ πολλαὶ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησίαι παρανάλωμα τοῦ πυρὸς ἐγένοντο, συνομιλῶν τῷ Ἐλεαζάρῳ Βαρδαβέτῃ προσεβλήθη ὑπό τινος τῆς καρδίας παλμοῦ, οὐπερ τρεφομένου ὑπὸ τῆς ὑπερβολικῆς λύπης καὶ θλίψεως, ἣν ἐνεποίησαν αὐτῷ αἱ ἀρπαγαὶ τοῦ Βαλῆ, ἡ ἀπώλεια τοῦ Μοναστηρίου τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου καὶ αἱ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς καταστροφαὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ αὐξανομένου τοῦ νοσήματος ὁσημέραι ἔγνω καταπλεῦσαι εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ πρῶτον μὲν δὴ ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μικρὰν τινα βοήθειαν παρὰ τῶν Χριστιανῶν συναγαγεῖν ἀποδημῶν ἐπισκέπτεται τὴν Κίον, Προῦσαν καὶ Μιχαλίτζι, εἶτα τὴν Πέργαμον καὶ ἐκεῖθεν τὴν Καλλιπόλιν· ἀλλ' ἀποτυχὼν καὶ ταύτης εἰς βαρυτέραν περιέπεσεν ἀσθένειαν αἰμορροϊδῶν καὶ ἦν ἐπὶ τρεῖς ὅλας ἡμέρας ἄφωνος· μικρὸν δ' ἐκ τῆς νόσου ραίσας ἀπέπλευσεν εἰς Λέσβον ἀκεῖθεν εἰς Χίον, ἔνθα ἐχρήσατο μὲν ἱατρῷ, ἀλλ' οὐδὲν ὠφελέσθη καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἡ ἀσθένεια τὰ τοῦ θανάτου παρεσκεύαζεν αὐτῷ. Τὸ γὰρ ἰσχυρὸν τῆς διττῆς λύπης κατέβαλεν αὐτόν, ἀναλογιζόμενον τὴν τε ἀπώλειαν τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου καὶ τὸ δύσκολον τοῦ ἀπαλλαγῆναι τὸ Κοινὸν τοῦ Ἀγίου Τάφου τοῦ ὑπερόγκου χρέους. Ὅθεν ποθῶν ὅσον τάχος τὴν Ἁγίαν πόλιν καταλαβεῖν, καταπλεῖε εἰς Κῶ καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ρόδον, ἔνθα ἐπαύσατο ἐσθίειν καὶ ἤρξατο ὑποπτα λαλεῖν καὶ παραλαλεῖν. Ἐπιβιάσαντες οὖν αὐτὸν Συμαῖκῳ τινι πλοίῳ οἱ παρακολουθοῦντες αὐτῷ, ὁ τε Λύδδης καὶ ὁ Πρόχωρος (1) καὶ ὁ αἰοιδίμος Δοσίθεος καὶ τινες εἰς Ἱερουσαλὴμ χάριν προσκυνήσεως ἀπερχόμενοι, ἔπλευσαν εἰς Ἀττάλειαν. Παραλλάξαντες δὲ τὸ Καστελλόριζον κατὰ ἀνατολὰς ἡγκυροβόλησαν ἀπέναντι αὐτοῦ μακρὰν ὥσει μίλια δέκα. Ἐκεῖ δὲ ὁ πολύτλας ἱεράρχης τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας Παΐσιος δύο τινὰ συνεχῶς μνημονεύων ἔλεγε, καὶ ὑπερβολικῶς δακρυρροῶν ἀπώλεσε τὸ φῶς τῶν

(1) Πολὺ μέμφεται τοῦ Προχώρου ὁ αἰοιδίμος Δοσίθεος, λέγων ὅτι ἡ παραχώρησις τοῦ Θεοῦ ὕστερον Ναζαρέτ χειροτονήκεν Ἐπίσκοπον καὶ μετέπειτα Ἀλεξανδρείας Πατριάρχην καὶ τέλος πάντων συγκατέχευσε τῷ ἐν Σμύρνῃ σεισμῷ κατὰ τὸ ἔτος 1689. Ἴσως διότι ἦν ἀνὴρ θρασὺς φιλοσώμμων καὶ ὑβριστής, ὡς ὑβρίζων καὶ βλασφημῶν καὶ ὀνειδίζων τῷ αἰοιδίμῳ Παΐσιῳ τὴν τε ζωὴν καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ. ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1206.

αὐτοῦ ὀφθαλμῶν· οἳ δὲ λόγοι τελευταῖον ἐξῆλθον τοῦ στόματος τοῦ θειοτάτου Πατριάρχου, τούτους ἡμῖν εἰπάτω αὐτὸς ὁ Δοσίθεος τῇ αὐτοῦ μακαρίᾳ γλώττῃ. «Ἐλεγε πρῶτον, πᾶσι τοῖς Χριστιανοῖς τοῖς πταίσασί μοι ἀφίημι τελείαν τὴν συγχώρησιν καὶ ὅσοι τῶν πιστῶν ὁπωσδήποτε ἤμαρτον, δέομαι τοῦ Θεοῦ συγχωρῆσαι αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα, ὅστις ὅμως διαβολῇ χρησάμενος γέγονεν αἷτιος δοθῆναι τοῖς Ἀρμενίοις τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου, ὡς κοινωνῶν αἰρετικοῖς, εἴη τῷ ἀναθέματι τῷ αἰωνίῳ ὑπόδικος· καὶ δεύτερον ἔλεγε, Νικόλαε, Νικόλαε! Ἰσως προφητεύων τὴν μετ' αὐτὸν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνάρρησιν τοῦ Νεκταρίου» (1). Ταῦτα δὲ μετὰ δακρύων καὶ ἀγωνίας λέγων ἐξεπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ αἰοιδίμου Δοσιθέου ἀναπαυόμενος καὶ εἰς τὴν ἐπουράνιον ἀπέπτη Ἱερουσαλὴμ, τοὺς ἁμαράντους στεφάνους τῶν ὑπὲρ τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν μυρίων αὐτοῦ ἀγώνων ληψόμενος, ἐν ἔτει 1661 κατὰ μῆνα Δεκέμβριον, ἡμέραν Δευτέραν, ἐκκαίδεκα ἔτη Πατριαρχεύσας καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ Κυρίου ὁσίως καὶ θεαρέστως ὑπηρετήσας (2).

(1) ΔΟΣΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλος σελ. 1206.

(2) Χάριν τῶν ἀναγνώστων μεταφέρομεν ἐνταῦθα αὐτῇ λέξει καὶ ὃν ἐπιτάφιον ἔπαινον ἀναγινώσκει τις ἐν τῇ Δοσιθέου Δωδεκάβιβλῳ. Τοῦτον δὲ οἱ τῷ Πατριάρχῃ συμπλωτῆρες κείμενον ἔχοντες τὸν νεκρὸν ἐν τῷ ἐρήμῳ ἐκείνῳ τόπῳ καὶ δάκρυα ἐπ' αὐτῷ κατὰγοντες ἐξύφαναν μετὰ θρηνηδίας ἐν τῷ ἐπιτελεῖν τὴν μακαρίαν αὐτοῦ κηδεῖαν, ὣν ἡ Κυρία Δόξα Σινωπὶς προεξάρχουσα ἔπλεκε μετὰ δακρύων τοῦτον τὸν ἔπαινον. «Ἀκουστόν ἦν ἐν τῇ Σινώπῃ τὸ πολυῦμνητον τῆς Πατριαρχικῆς Μεγαλειότητος ὄνομα καὶ ἐπεθυμεῖτο θεωρηθῆναι καὶ προσκυνηθῆναι, ὡς δίκαιόν ἐστιν. Εἰ γὰρ τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα ὅλον τὸν Χριστὸν φέρει ἐπὶ γῆς ἐν αὐτῷ, ὃν δὴλον ὅτι ἡ Πατριαρχικὴ ὑπεροχὴ ἔχει καὶ ὅλον τὸν Χριστὸν καὶ τὰ Χριστοῦ καθ' ὑπέρτερον λόγον τοῖς πιστοῖς διανέμει. Τὴν ἀπαρχὴν γὰρ τοῦ πνεύματος, ἣν τοὺς Ἀποστόλους οἱ Πατριάρχαι ὄθεν καὶ ὁ Μέγας Μάξιμος ἐξαιρέτως τῶν Ἀποστόλων διαδόχους αὐτοὺς καλεῖ, ἐξηγούμενος τὸν μέγαν Διονύσιον. Διὰ τοῦτο ἐπεθύμουν οἱ Σινωπεῖς εἴ ποῦ πατριαρχικοῦ προσώπου θεῶν ἴδοιεν ἐν Σινώπῃ, ἵνα καὶ τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωνται. Ἐν ὑστέροις δὲ καιροῖς καὶ χρόνοις ὁ ἔχων ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τὰ χίλια ἔτη Θεὸς ὡς μίαν ἡμέραν ἐπληροφόρησεν ἡμᾶς, καὶ ἐπεμψέ σε τὸν χρυσαυγῇ οἶκον τῆς χάριτος, καὶ εἰδομέν σε καθάπερ ἠκούσαμεν, πληρὴ χάριτος καὶ πνεύματος Ἀγίου καὶ εὐωδίας Χριστοῦ ἐφανεῖντα ὡς Ἥλιον ἐπὶ παστοῦ σου τῶν κινδύνων καὶ ταλαιπωριῶν, ἅτινα ὑπὲρ Χριστοῦ ἔπαθες ἐν τῇ πόλει, ἐνθα ἔκειτο ἐν τόπῳ Ἀγίῳ τὸ τῆς ἐρημώσεως βδέλυγμα· καὶ οὐ μόνον ἡμεῖς ἀλλὰ καὶ σύμπασα ἡ Ἐκκλησία ἔγνω τοὺς πόνους σου, τὰς ὁδοπορίας, τὸν ζῆλον, τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν σου, καὶ προσέμενεν ὅσῃαν τὴν κηδεῖαν σου, ἵνα ὥσπερ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας κεκοπίακας, οὕτω ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας δόξης τύχῃς τῆς ἐν τῇ κοιμῇσῃ· φησὶ γὰρ τὴν περὶ τὴν κηδεῖαν δόξαν ἀρραβῶνα εἶναι τῆς ἐν οὐρα-

Ἐνδύσαντες οὖν τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψانون, οὐ τοῖς συνήθεσι νεκρικοῖς ἱματίοις ἀλλὰ μόνον ἐπιτραχηλῶ καὶ ὠμοφορίῳ, ὡς ἀπῆται ἡ χρεῖα, ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος, ἔθαψαν τὸ ἱερὸν αὐτοῦ σκῆνος μετὰ τῆς δεούσης τιμῆς ἐπίτινος σκοπιᾶς κορυφὴν κειμένης παρὰ τὴν θάλασσαν.

νοῖς κληρουχίας. Νῦν δὲ βλέπομέν σε μονώτατον ἐν ἐρήμῳ τόπῳ τεθνηκότα, ἔρημον, μὴ ἔχοντα τὸν δακρύοντα ἐκ τῶν οἰκείων, ἀλλὰ καὶ τοὺς οἰκείους, οὓς ἔθρεψας καὶ ἐτίμησας διὰ τὸ ἐσπουδακέναι σε συστεῖλαι αὐτῶν τὸ ἐπὶ κακίαν πρόχειρον, ἔχεις λοιδοροῦντας καὶ βλασφημοῦντας καὶ τὴν ζωὴν σου καὶ τὸν θάνατόν σου (Ἐννέει ἐνταῦθα τὸν Λύδδης καὶ τὸν Πρόχωρον, περὶ ὧν ὅρα ἀνωτέρω καὶ ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1206). Μὴ ποτε δὲ οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστιν αἰετὶ τὴν ἐνδοξὴν κηδεῖαν ἀρραβῶνα εἶναι τῆς αἰωνίου ζωῆς; εἰ δὲ καὶ γέγονε τοῦτο ἐν τοῖς πάλαι Πατριάρχαις, ἀλλὰ μυστήριόν τι ἐδήλου ἢ πρὸς ἐκείνους τιμὴ ἐν τῇ κηδεῖα; πῶς γὰρ οἱ ἐκδεχόμενοι τὴν τοὺς αἰωνίους ἔχουσαν θεμελίους πόλιν καὶ ὧδε ἐν σκηναῖς κατοικοῦντες περὶ ταφῆς ἐφρόντιζον καὶ κηδεῖας ἐνδόξου; καὶ πῶς οἱ ὁμολογήσαντες ξένοι εἶναι καὶ πάροικοι καὶ παρπερίδημοι ἐπὶ τῆς γῆς θρῆνων ἀνθρωπίνων ἐδέοντο; φανερόν οὖν, ὅτι μυστήριον ἐδήλου ἢ ἐκείνων ἐνδοξοτάτη κηδεῖα. "Οπου δὲ οὐκ ἦν μυστήριον δηλούμενον ἐν τῇ ἐνδοξοτάτῃ κηδεῖα τῶν Ὁσίων καὶ δόξα πᾶσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπελήλατο. Διὰ τοῦτο ἄδοξος θνήσκει Μωσῆς καὶ ἡ κηδεῖα αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ ἐπεβουλεύετο, καὶ οἱ προφῆται ἀτίμως ἀπέθανον, ὅσον κατὰ τὴν παρ' ἀνθρώποις τιμὴν, καὶ οἱ Ἀπόστολοι σταυροῦνται καὶ τέμνονται καὶ κρημνίζονται καὶ πυρός γίνονται παρανάλωμα, ὧν καὶ σὺ κοινῶς τυγχάνων καὶ βίῳ καὶ λόγῳ μάρτυρικὴν σχεδὸν ἐκτίσω τὴν κοίμησιν καὶ κηδεῖαν. Καὶ ὥσπερ αἰετὶ πᾶσαν ἡδυπάθειαν ἀπεποιήσω, οὕτω καὶ ἐν τῷ θανάτῳ πᾶσαν ἀνθρωπίνην τιμὴν ἀπέβαλον, ἵνα διὰ τελείων παθημάτων τέλεια λάβῃς τοῦ Χριστοῦ τὰ στίγματα, καὶ εἰσέλθῃς ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ ἐνδόξως, καὶ τοῦτό ἐστιν, ὡς ἔοικε, τὸ αἴτιον τῆς ὑβρίζουσας σε μιαιφάνος τῶν ρηθέντων γλώσσης. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἐπιδημοῦντες ἀδελφοί οὗτοι, ὅτι σὲ εἰδομεν ζῶντα, καὶ ἡξιώθημεν τῆς εὐλογίας σου, χαίρομεν ὅτι εὐρέθημεν κοινωνοὶ τῶν παθημάτων σου, ἐλπίζομεν συνοδοησασθῆσθαι μετὰ σοῦ, εἰ μὴ ἰσοτίμως, ἀλλ' ὡς ἡ θεῖα εὐδοκήσῃ θελήσῃς. "Οτι δὲ ἐπὶ σοὶ ἐδακρύσαμεν καὶ δακρύομεν, ταῖς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν ἑαυτοὺς συναριθμοῦμεν. "Οτι δὲ καὶ Νικόλαόν τινα ἐκάλεῖς ἐκδημῶν, προφητικῶς χαρίσματος ἡξιωμένον σε γινώσκομεν· πάντως γὰρ ὁ σὲ διαδεχόμενος Νικόλαος ἔσται. Καὶ δεόμεθα τοῦ Κυρίου δι' εὐχῶν σου εἰρηνεῦσαι τὸν κόσμον καὶ ἡμῖν δωρησασθαι πλούσια τὰ ἐλέη αὐτοῦ." Ὅρα ΔΟΞΙΘΕΟΥ Δωδεκάβιβλον σελ. 1206-1207.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000048091